

SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2025. gada 5. decembrī
lietā Nr. 2024-33-05

Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Anita Rodiņa, Jānis Neimanis, Jautrīte Briede, Veronika Krūmiņa, Mārtiņš Mits un Juris Juriss,

pēc Ropažu novada pašvaldības domes pieteikuma,
pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 5. punktu, 17. panta trešo daļu un 28.¹ pantu,
rakstveida procesā 2025. gada 5. novembra tiesas sēdē izskatīja lietu

“Par viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministra 2024. gada 21. augusta rīkojuma Nr.1-2/105 “Par Ropažu novada pašvaldības domes 2024. gada 15. maija saistošo noteikumu Nr.22/24 “Nekustamo īpašumu “Remeikas-1” un “Remeiku plānotie grāvji”, Sužos, Garkalnes pagastā, Ropažu novadā, lokālplānojuma, grozot teritorijas plānojumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” darbības apturēšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta ceturtajai daļai un 8. pantam, Pašvaldību likuma 66. panta pirmajai daļai un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai”.

Konstatējošā daļa

1. Ropažu novada pašvaldības dome (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) 2024. gada 15. maijā pieņēma saistošos noteikumus Nr. 22/24 “Nekustamo

īpašumu “Remeikas-1” un “Remeiku plānotie grāvji”, Sužos, Garkalnes pagastā, Ropažu novadā, lokālplānojuma, grozot teritorijas plānojumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa”. Ar šiem noteikumiem tika apstiprināts lokālplānojums nekustamajiem īpašumiem “Remeikas-1” un “Remeiku plānotie grāvji”, Sužos, Garkalnes pagastā, Ropažu novadā (turpmāk – Lokālplānojums).

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrs (turpmāk – ministrs) 2024. gada 21. augustā izdeva rīkojumu Nr. 1-2/105 “Par Ropažu novada pašvaldības domes 2024. gada 15. maija saistošo noteikumu Nr. 22/24 “Nekustamo īpašumu “Remeikas-1” un “Remeiku plānotie grāvji”, Sužos, Garkalnes pagastā, Ropažu novadā, lokālplānojuma, grozot teritorijas plānojumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” darbības apturēšanu” (turpmāk – apstrīdētais rīkojums). Ar šo rīkojumu ministrs apturēja Lokālplānojuma darbību.

Apstrīdētajā rīkojumā norādīts, ka pēc Lokālplānojuma publiskās apspriešanas veikti labojumi, kuri ietekmē noteikumu būtību un nav nodoti atkārtotai publiskai apspriešanai, tādējādi nonākot pretrunā ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 628) 87., 88. un 90. punktu.

Lokālplānojums neatbilst Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.–2038. gadam (turpmāk – Stratēģija), jo Lokālplānojums, pretēji Stratēģijas mērķim un prioritātei – mazināt ietekmi uz vidi, sakārtot ūdenssaimniecību un mazināt apbūvi ārpus centralizētiem inženiertīkliem –, paredz decentralizētas kanalizācijas un decentralizētas ūdensapgādes izveidi.

Lokālplānojuma darba uzdevums ir pretrunā ar Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2013.–2024. gadam ar 2015. gada grozījumiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumi) 350.2. apakšpunktu, jo Lokālplānojuma teritorijā bija jāparedz obligāts pieslēgums centralizētajiem ūdensapgādes un notekūdeņu tīkliem. Lokālplānojums nesaglabā Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumos noteikto teritoriju ar īpašiem noteikumiem, atkāpjoties no prasības pēc obligāta pieslēguma centralizētajiem ūdensapgādes un notekūdeņu tīkliem. Proti, tas pieļauj decentralizētu ūdensapgādi katrā zemes vienībā ierīkojamiem dziļurbumiem un decentralizētas kanalizācijas ierīkošanu līdz centralizēto kanalizācijas tīklu izbūvei un tādējādi ir pretrunā ar pašvaldības ilgtermiņa

attīstības plānošanas dokumentiem. Turklāt individuālu kanalizācijas iekārtu ierīkošana rada lielāku vides apdraudējuma risku, Lokālpplānojumam nonākot pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 115. pantu un Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 148. punktu. Lokālpplānojumā nav izdalītas zemes vienības sūkņu stacijai un attīrīšanas iekārtu izbūvei, kā arī nav noteiktas aizsargjoslas un atrašanās vieta perspektīviem centralizētās kanalizācijas tīkliem. Decentralizētā kanalizācija paredzēta kā pagaidu risinājums, kas norāda uz paša Lokālpplānojuma iekšējām pretrunām.

Lokālpplānojums paredz, ka tas īstenojams vairākās kārtās, taču Lokālpplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk – Lokālpplānojuma apbūves noteikumi) pirmajā kārtā paredz decentralizētas kanalizācijas izbūvi, savukārt otrajā un trešajā kārtā – pieslēgumu centralizētam kanalizācijas tīklam. Lokālpplānojums neparedz arī subjektu, kuram būs pienākums izbūvēt centralizētos kanalizācijas tīklus. Lokālpplānojums ir pretrunā arī ar tiesiskās vienlīdzības principu attiecībā uz personām, kuras vēlēšies īstenot būvniecības ieceres, sākot ar Lokālpplānojuma īstenošanas otro kārtu.

Decentralizēta ūdensapgāde no katrā zemes vienībā ierīkojama dziļurbuma ir pretrunā ar ilgtspējas principu un Noteikumu Nr. 240 148. punktu un negarantē to, ka ilgtermiņā tiks izpildītas normatīvo aktu prasības par dzeramā ūdens kvalitāti.

Pretēji Noteikumu Nr. 240 153. punktam Lokālpplānojumā nav paredzēta ūdens ņemšanas vieta ugunsdzēsības vajadzībām.

Lokālpplānojuma apbūves noteikumi par meliorācijas sistēmu izbūvi ir savstarpēji pretrunīgi, jo tajos ir noteikts gan tas, ka pirms apbūves veicama meliorācijas sistēmu pārbūve, gan tas, ka vienlaicīgi ar ielu, inženiertīklu un meliorācijas sistēmas projektēšanu var izdot būvatļaujas ēku būvniecībai un ēku būvdarbi var tikt uzsākti vienlaicīgi ar ielu, inženiertīklu un meliorācijas sistēmas būvdarbiem. Lokālpplānojums neparedz subjektu, kuram būs pienākums izstrādāt meliorācijas pārbūves projektu un to īstenot.

Lokālpplānojumā paredzēto ceļu izbūvei izdotā būvatļauja neatbilst Būvniecības likuma 15. panta pirmās daļas 1. punktam, jo tās izdošanas brīdī Lokālpplānojuma teritorijai nebija izstrādāts komplekss detālpplānojums vai lokālpplānojums.

Lokālpilnvarojumam ir arī citas nepilnības, piemēram, tas paredz, ka izbūvējamo ēku arhitektūras vizuālais risinājums saskaņojams ar Lokālpilnvarojuma teritorijas apsaimniekotāju, taču saskaņā ar Būvniecības likuma 12. panta 2.¹ daļu tā ir pašvaldības būvvaldes arhitekta kompetence. Lokālpilnvarojuma teritorijas robežai jābūt precizētai, aptverot arī Rīgas valstspilsētas teritorijas daļu, kurā paredzēts pieslēgums Jaunciema gatvei.

2. Pieteikuma iesniedzēja – Ropažu novada pašvaldības dome – norāda, ka apstrīdētais rīkojums neatbilst Satversmes 1. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas (turpmāk – Harta) 4. panta ceturtajai daļai un 8. pantam, Pašvaldību likuma 66. panta pirmajai daļai un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

Ministrs ir pārsniedzis labas pašvaldību pārraudzības principa robežas un nesamērīgi iejaucies pašvaldības autonomajā funkcijā – teritorijas plānošanā. Pašvaldību likuma 66. pantu un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešo daļu var attiecināt tikai uz prettiesiskiem pašvaldību saistošajiem noteikumiem. Turklāt ministrs neinformēja pašvaldību par iespējamām pārkāpumiem un neprasīja paskaidrojumus pirms apstrīdētā rīkojuma izdošanas. Tas savukārt neatbilst Hartas 8. panta prasībām par konsultēšanos un minimālu iejaukšanos pašvaldības autonomijā.

Lokālpilnvarojums tika izstrādāts atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 25. panta pirmajā daļā ietvertajam pilnvarojumam, ievērojot publiskās apspriešanas un sabiedrības līdzdalības procedūras. Proti, iedzīvotāju iebildumi tika vērtēti, un atbildes tika sniegtas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Turklāt Lokālpilnvarojumā tika veikti tehniski labojumi. Tādiem labojumiem nebija nepieciešama atkārtota publiskā apspriešana.

Lēmums par Lokālpilnvarojuma izstrādi tika pieņemts laikā, kad bija spēkā Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008.–2030. gadam. Vienlaicīgi ar lēmumu par Lokālpilnvarojuma izstrādi tika pieņemta Stratēģija, kura tika piemērota arī Lokālpilnvarojuma izstrādē. Ropažu novada pašvaldības domes sēdēs tika vērtēti Stratēģijā izvirzītie mērķi un ilgtermiņa prioritātes un secināts, ka Ropažu novada pašvaldība tuvākajā plānošanas periodā neplānos centralizētās kanalizācijas sistēmas būvniecību Sužos, bet gan koncentrēsies uz kanalizācijas ūdeņu apsaimniekošanas uzraudzību saskaņā ar Stratēģijā noteikto. Tādējādi atzīstams, ka Lokālpilnvarojuma risinājumi, ņemot vērā attiecīgajā teritorijā pastāvošo situāciju un vēsturiski plānoto attīstību citos novada teritorijas attīstības plānošanas

dokumentos, nav pretrunā ar Stratēģiju, kura turklāt paredz tikai vadlīnijas, nevis satur tieši piemērojamas tiesību normas.

Apbūves iespējas “Savrupmāju apbūves teritorijā (DzS9)” visiem nekustamo īpašumu īpašniekiem ir vienādas. Lai mazinātu risku, ka 50 apbūvei paredzētās zemes vienības tiks apbūvētas visā Lokālplānojuma teritorijā, pašvaldība var atļaut vai neatļaut izveidot zemes vienības, izstrādājot zemes ierīcības projektu, un tādējādi nodrošināt savu kontroli. Arī Lokālplānojuma īstenošana kārtās ir tiesisks risinājums, jo atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 31. panta otrajai daļai līgumā, ievērojot Administratīvā procesa likuma noteikumus, var iekļaut prasības attiecībā uz izbūves kārtām un to secību.

Lokālplānojuma apbūves noteikumu 18. punkts attiecībā uz apbūvi un meliorācijas sistēmu pārbūvi Lokālplānojuma teritorijā ir vispārīgs nosacījums. Savukārt šo noteikumu nodaļā “Teritorijas plānojuma īstenošanas kārtība”, kurā citstarp iekļauts 64. punkts, ir aprakstīta kārtība, kādā attiecīgie mērķi tiks sasniegti, un paredzēts, kādas darbības iespējams veikt paralēli. Situācija, kurā iespējams vairākas darbības veikt vienlaicīgi, ļauj ietaupīt laiku, dod iespēju finanšu līdzekļus ieguldīt infrastruktūras izbūvē un novērst risku, ka konkrētā teritorijā ir izbūvēta infrastruktūra, bet nav tās lietotāju.

Pieteikuma iesniedzēja ir vērtējusi divas Lokālplānojuma redakcijas ar tajās ietvertajiem kanalizācijas tīklu risinājumiem un pieņēmusi tādu lēmumu, kurā samērīgi līdzsvarotas dažādas intereses. Projekta attīstītājam nav pieejami tādi finanšu līdzekļi, ar kuriem varētu nodrošināt centralizētu sadzīves notekūdeņu kanalizācijas sistēmu, tomēr inženiertehniskie risinājumi un iespējas mainīsies, ņemot vērā Eiropas un Latvijas līmeņa ūdenssaimniecības politiku, kā arī iespējas un finansējuma pieejamību. Tādēļ ir paredzēta Lokālplānojuma īstenošana kārtās un tas, ka pirmajā kārtā tiks izmantots decentralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas risinājums.

Teritorijas attīstības plānošanu regulējoši normatīvie akti neprasa Lokālplānojumā obligāti noteikt subjektu, kurš izveidos centralizētu sadzīves notekūdeņu sistēmu. Pretējā gadījumā arī Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumos būtu jāparedz subjekti, kuri īstenos Garkalnes novada teritorijas plānojumā 2013.–2014. gadam ar 2015. gada grozījumiem (turpmāk – Garkalnes teritorijas plānojums) noteiktos risinājumus.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem Pieteikuma iesniedzēja ir sniegusi viedokli un papildus norādījusi, ka ministrs, apturot Lokālplānojuma darbību, nav ņēmis vērā tā būtību. Lokālplānojums tika izstrādāts Garkalnes teritorijas

plānojuma grozīšanai, un attiecīgie grozījumi pēc būtības aizstāja to Garkalnes teritorijas plānojuma daļu, kurai izstrādāts Lokālpārplānojums.

Ņemot vērā pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas būtību, ministra veiktā Stratēģijā noteiktā mērķa “SM1 Zaļāks novads” interpretācija, atbilstoši kurai jau pašā Lokālpārplānojuma īstenošanas sākumā būtu nepieciešams izbūvēt centralizētos kanalizācijas tīklus, neatbilst valstī pastāvošajai teritorijas plānošanas praksei. Šāda pieeja ierobežotu attiecīgās teritorijas attīstību, jo netiktu ņemtas vērā teritorijas īpatnības un nepieciešamība pēc pakāpeniskas attīstības.

Decentralizēta ūdensapgāde pati par sevi nevar radīt vides apdraudējuma risku, jo sertificēts komersants pirms dziļurbuma ierīkošanas veic ģeoloģisko izpēti un aprēķina nepieciešamo urbuma dziļumu. Tā kā šādu urbumu dziļums parasti ir no 20 līdz vairāk nekā 100 metriem, bakterioloģiskais piesārņojums nav iespējams un ūdens kvalitāte netiek ietekmēta. Arī Sužu ciema teritorijā dziļurbumi nevar ietekmēt ūdens resursus, jo tur ir konstatēts augsts gruntsūdens līmenis un tuvumā atrodas Kīšezers.

Lokālpārplānojuma apbūves noteikumu 17. punkts paredz, ka ārējās ugunsdzēsības vajadzībām plānots ierīkot virszemes ugunsdzēsības hidrantu, tehniskos risinājumus un precīzu tā novietojumu paredzot būvprojektā. Jēdziens “būvprojekts” minētā punkta izpratnē attiecas uz inženierkomunikāciju, nevis dzīvojamo ēku būvniecību. Tādējādi ārējās ugunsdzēsības tīklu izbūves dokumentāciju izstrādās nevis katras zemes vienības īpašnieks, bet gan teritorijas attīstītājs. Savukārt ugunsdzēsības hidranta izbūves shēma un ieteicamās tehniskās un izbūves prasības jau ir norādītas Lokālpārplānojuma paskaidrojuma rakstā.

3. Amatspersona, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – ministrs – norāda, ka apstrīdētais rīkojums atbilst Satversmes 1. pantam, Hartas 4. panta ceturtajai daļai un 8. pantam, Pašvaldību likuma 66. panta pirmajai daļai un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

Ministrs, apturot Lokālpārplānojuma darbību, rīkojās tiesiski, jo Lokālpārplānojumā tika konstatēti vairāki pārkāpumi attiecībā uz ilgtspējas principu, Stratēģijā noteikto, kā arī publiskās apspriešanas procedūru. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējas apgalvojums, ka Lokālpārplānojums ir tiesisks, nav pamatots. Turklāt ministram nebija pienākuma prasīt pašvaldības paskaidrojumus pirms apstrīdētā rīkojuma izdošanas.

Pieteikuma iesniedzēja nav ievērojusi Lokālpārplānojuma pieņemšanas kārtību. Pirmkārt, sabiedrības iesaistīšana Lokālpārplānojuma apspriešanā bija

formāla, jo iedzīvotāju izteiktie iebildumi tika noraidīti bez izvērsta pamatojuma. Otrkārt, lokālpārplānojuma precizēšana ir pieļaujama tikai tad, ja tiek labotas vienīgi redakcionālas vai tehniskas nepilnības. Lokālpārplānojuma apbūves noteikumu 21. punktā veiktais labojums, kurš paredz augstuma atzīmes izmaiņas no diviem metriem uz 2,4 metriem Latvijas augstumu sistēmā no zemes virsmas, pēc būtības ir saistīts ar teritorijas applūšanas risku novēršanu. Tādējādi tas ietekmē Lokālpārplānojumā ietvertos risinājumus un var radīt personas tiesību aizskārumu, kā arī ietekmēt blakus teritorijas.

Stratēģijas risinājumi ir attiecināmi uz visu pašvaldības administratīvo teritoriju, nevis tikai uz konkrētām tās daļām. Minētā attīstības plānošanas dokumenta atšķirīga interpretācija par labu konkrētai attīstības iecerei ne vien neatbilst Stratēģijas būtībai un plānošanas principiem, bet arī var radīt precedentu tajā nostiprināto principu un sasniedzamo mērķu apzinātai ignorēšanai konkrētu personu interesēs.

Lokālpārplānojums paredz blīvu apbūvi, proti, 191 savrupmājas būvniecību, kas pēc būtības ir jauns ciems. Tādējādi zemes vienību sadali nav iespējams veikt ar zemes ierīcības projektu, jo šādas apjomīgas apbūves īstenošanai būtu nepieciešams izstrādāt detālpārplānojumu. Taču, pat ja Lokālpārplānojuma īstenošana kārtās būtu pieļaujama ar zemes ierīcības projektu, tad attiecībā uz otro un trešo kārtu būtu nepieciešama detālpārplānojuma izstrāde. No šāda aspekta netiktu ievērots tiesiskās vienlīdzības princips attiecībā uz personām, kuras iecerētu savrupmāju būvniecību. Proti, attiecībā uz otro un trešo kārtu izvirzītās prasības būs ne vien stingrākas, bet arī nenoteiktākas, jo šīm personām tiks liegta iespēja īstenot būvniecības ieceres atbilstoši Lokālpārplānojumā atļautajam zemes izmantošanas veidam – funkcionālajam zonējumam “Savrupmāju apbūves teritorija (DzS9)”. Nav iespējams prognozēt arī to, kā pašvaldība kontrolēs Lokālpārplānojuma īstenošanu.

Meliorācijas sistēmas jautājumi, jo īpaši plānotajā apbūves teritorijā – Sužu ciemā –, ir risināmi pirms jebkādu turpmāku būvniecības ieceru īstenošanas. Pretējā gadījumā, nepastāvot funkcionējošai meliorācijas sistēmai, turpmāko attīstības ieceru īstenošana var nodarīt būtisku kaitējumu videi, piemēram, ja vidē nonāks ķīmiskās vielas no būvniecības materiāliem vai neattīrīti notekūdeņi.

Saistībā ar būvniecības ieceri, Lokālpārplānojumā paplašinot ciema apbūves teritoriju ar jaunām lokālām kanalizācijas notekūdeņu savākšanas tvertnēm, netika ņemti vērā Sužu ciemā jau vēsturiski izveidojušies būvniecībai nelabvēlīgie apstākļi inženierkomunikāciju un ūdenssaimniecības jomā. Proti, Lokālpārplānojums

ne vien neparedz ilgtspējīgus risinājumus, bet arī pieļauj vēsturiski apbūvētajā teritorijā jau esošā vides piesārņojuma paplašināšanos pa visu ciema teritoriju. Tādējādi nav gūstama pārliecība, ka, īstenojot būvniecības ieceri, tiks nodrošināta pienācīga kanalizācijas notekūdeņu apsaimniekošanas uzraudzība un vides aizsardzības prasību ievērošana.

Lokālpilānojuma risinājums, kas pieļauj lokālās kanalizācijas sistēmas pirmajām plānotajām 50 savrupmājām, ne tikai ir pretrunā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. pantā nostiprināto ilgtspējas principu, bet arī negarantē nākamo paaudžu tiesības uz labvēlīgu vidi. Šā risinājuma dēļ būs jārēķinās ar nesamērīgām asenizācijas pakalpojuma izmaksām un, ņemot vērā apbūvei paredzēto zemes gabalu platību, jāsecina, ka var tikt radīts ne tikai augsnes, bet arī seklāko ūdensapgādes urbumu piesārņojums. Neraugoties uz to, ka normatīvie akti neparedz pienākumu noteikt subjektu, kurš būtu atbildīgs par centralizēto kanalizācijas tīklu izbūvi, šāda subjekta neesība nemaina secinājumu, ka Lokālpilānojums ir prettiesisks.

4. Pieaicinātā persona – Dabas aizsardzības pārvalde – norāda, ka daļa no Lokālpilānojuma risinājumiem ir pretrunā ar spēkā esošajiem dabas aizsardzības normatīvajiem aktiem.

Lokālpilānojuma risinājumi nedrīkst pieļaut īpaši aizsargājamo sugu iznīcināšanu, tomēr Lokālpilānojuma pirmā un trešā kārtā būtiski ietekmēs konkrētajā teritorijā esošos īpaši aizsargājamus biotopus. Proti, Lokālpilānojuma teritorijā īpaši aizsargājamo biotopu teritorijas tiks fragmentētas, sadrumstalotas un iznīcinātas, jo tur paredzētas tādas biotopus iznīcinošas un degradējošas darbības kā zemsedzes un reljefa maiņa, apbūve un hidroloģisko apstākļu izmaiņas.

Daļa no īpaši aizsargājamā biotopa “Staignāju meži 9080” attiecīgajā teritorijā jau ir izcirsta un iznīcināta. Minētā biotopa teritorijā ir paredzēts funkcionālais zonējums “Dabas un apstādījumu teritorija DA8”, tomēr, veicot meliorācijas pasākumus, īpaši aizsargājamā biotopa teritorija var tikt negatīvi ietekmēta. Lai šis biotops tiktu saglabāts, nedrīkst ne tikai sadalīt vai apbūvēt tā platību, bet arī pieļaut tādas darbības, kas varētu izmainīt hidroloģisko režīmu piegulošajā platībā. Tāpat būtu nepieciešams noteikt, ka Lokālpilānojuma trešajā kārtā paredzētā apbūve ir pieļaujama tikai ārpus šā biotopa un tam nosakāmās buferzonas.

Vismazāko ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem radīs Lokālpārvaldības otrā kārta, jo to paredzēts īstenot teritorijā, kurā biotops “Mežainas piejūras kāpas 2180” vairs nav saglabājies. Šā biotopa saglabāšana tiktu nodrošināta tikai tad, ja Lokālpārvaldības pirmā kārta tiktu īstenota vienīgi ārpus minētā biotopa. Tas noteikts arī eksperta atzinumā, kurā izvirzīts nosacījums, ka biotopa “Mežainas piejūras kāpas 2180” platībā aizliegta koku ciršana un kritālu izvākšana, kā arī ir saglabājama dabiskā zemsedze.

5. Pieaicinātā persona – Enerģētikas un vides aģentūra – uzskata, ka Lokālpārvaldības neatbilst ilgtspējīgas attīstības principam.

Ar Lokālpārvaldībā paredzēto pagaidu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvniecību var risināt tikai lokālā piesārņojuma un dzeramā ūdens nodrošināšanas jautājumus. Turklāt, vadoties no ilgtspējīgas attīstības principa, jāsaprot, ka pagaidu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu būvniecība radīs pašvaldībai šķēršļus, kas kavēs turpmāku centralizēto kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmu izbūvi. Kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas izbūve ir ne tikai saistīta ar noteiktu investīciju apjomu, bet arī atkarīga no potenciālo pieslēgumu apjoma. Tātad, ņemot vērā to, ka Lokālpārvaldības pirmā kārta paredz attīstību bez centralizētiem risinājumiem, tiks samazināts arī potenciālo pieslēgumu apjoms.

Ūdensapgādes un notekūdeņu infrastruktūru plānošana, meliorācijas sistēmas apsaimniekošana un pretplūdu dambju izbūve vai rekonstrukcija ir jautājumi, kas nav risināmi būvniecības stadijā, bet gan kādā no plānošanas stadijām. Šāda plānošana atbilst ilgtspējīgas attīstības plānošanas principam.

6. Pieaicinātā persona – Valsts vides dienests – uzskata, ka vienīgais pieļaujamais kanalizācijas risinājums būtu centralizētas kanalizācijas sistēmas nodrošināšana jau Lokālpārvaldības īstenošanas pirmajā kārtā. Lokālpārvaldības atvieglo prasības, kas noteiktas Garkalnes teritorijas plānojumā un Stratēģijā, tādējādi Lokālpārvaldībā paredzētie risinājumi ir uzskatāmi par piekāpšanos ekonomiskajām interesēm uz vides interešu rēķina.

Būtiskākā atšķirība starp centralizētajām un decentralizētajām notekūdeņu sistēmām ilgtspējas principa aspektā ir atbilstoša vides risku izvērtēšana gadījumā, ja pašvaldības saistošie noteikumi paredz decentralizētu notekūdeņu sistēmu ierīkošanu. Piemēram, centralizēto notekūdeņu sistēmas apsaimnieko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, kuram ir nepieciešamie resursi, piemēram, zināšanas un tehniskās iespējas. Savukārt decentralizēto sistēmu

ietvaros atbildība par apsaimniekošanu ir sadalīta starp daudziem lietotājiem, kuriem šādu resursu bieži vien nav. Šā iemesla dēļ ir nepieciešams saņemt zemes dzīļu izmantošanas licenci un saskaņot urbuma pasi, taču iedzīvotāji to bieži vien neievēro. Tādējādi jau savlaicīgi izveidota centralizēta kanalizācijas sistēma ir nepieciešama jaunu blīvas dzīvojamās apbūves teritoriju plānošanā.

Lokālpilnvarotības ietvaros nebūtu racionāli paredzēt decentralizēto risinājumu – hermētiski izolētas krājvertnes –, ja zināms, ka tās pēc dažiem gadiem nāksies likvidēt. Ņemot vērā iespējamo krājvertņu daudzumu un pašvaldību pieredzi ar pieslēgumu izveidi mājāsaimniecībām pēc pašvaldības centralizēto tīklu izbūves, ir skaidrs tas, ka pagaidu risinājumu pieļaušana nebūtu ilgtspējīga, jo radītu papildu izmaksas iedzīvotājiem. Tāpat ir iespējams, ka vēlāk, proti, pēc Lokālpilnvarotības īstenošanas pirmās kārtas, iedzīvotāji nevarēs pieslēgties centralizētajai kanalizācijas sistēmai.

Vienlaicīga ielu, inženiertīklu un meliorācijas sistēmu projektēšana un dzīvojamo ēku projektēšana vai būvniecība var nenodrošināt efektīvu meliorācijas sistēmas darbību, piemēram, gadījumā, ja kādi būvobjekti ir savstarpēji nesaderīgi, un nepildīt iecerēto funkciju. Par videi drošāku būtu uzskatāma tādas kārtības noteikšana, saskaņā ar kuru vispirms tiek veikti teritorijas sagatavošanas darbi un tikai pēc tam ēku būvniecība. Šāda kārtība arī novērstu riskus, ka iedzīvotāju būvēto ēku būvniecību un nodošanu ekspluatācijā var kavēt kāds no ekspluatācijā vēl nenodotiem teritorijas sagatavošanas darbiem.

Lokālpilnvarotībā paredzētie risinājumi neatbilst ilgtspējas principam arī tādēļ, ka decentralizēta ūdensapgāde ir paredzēta 191 dzīvojamai mājai. Šāds risinājums nav racionāls un var apdraudēt pazemes ūdeņu stāvokli apkaimē. Lokālpilnvarotības teritorijā pastāv arī vāji aizsargāti gruntsūdeņi, tādēļ nav izslēdzama iespēja, ka daļa no piesārņojuma jau nonākusi gruntsūdenī, tādējādi ar decentralizēto ūdensapgādi apdraudot cilvēku veselību. Turklāt, pieļaujot tik blīvu individuālo ūdensapgādes urbumu ierīkošanu un neuzraugot ūdens ieguvī dažādos dziļumos, ir radīts būtisks pazemes ūdens nesējslāņu piesārņošanas risks, kas var ietekmēt esošo un perspektīvo ūdens ieguvī.

Lokālpilnvarotībā nav vērtētas riska teritoriju izmaiņas pēc plānotajiem meliorācijas un teritorijas uzbēršanas darbiem. Piemēram, to rezultātā varētu tikt samazināta dabiskā plūdu ūdeņu izplešanās telpa, bet tas nozīmē, ka plūdu ūdeņi šajā apkaimē varētu applūdināt arī citas teritorijas.

7. Pieaicinātā persona – Valsts zemes dienests – norāda, ka atbilstoši Zemes ierīcības likuma regulējumam zemes ierīcības projekta teritoriju ierobežo tikai attiecīgās administratīvās teritorijas robežas un tas, vai attiecīgajā vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas daļā normatīvie akti vai vietējās pašvaldības domes lēmumi neparedz detālplānojuma izstrādi. Līdz ar to detālplānojuma izstrāde nav nepieciešama gadījumā, ja lokālplānojums tiek izstrādāts tādā detalizācijas pakāpē, kurā ir noteikti teritorijas izmantošanas veidi un to aprobežojumi, kā arī sniegti kompleksi transporta infrastruktūras risinājumi.

Zemes ierīcības likumā nav noteikts ierobežojums attiecībā uz projektā iekļaujamo zemes vienību skaitu. Tādējādi zemes ierīcības projektu var izstrādāt neierobežotam zemes vienību skaitam, ja tās atrodas vienas vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā un pašvaldības izdotie tiesību akti neparedz zemes vienības sadales ierobežojumus.

Izstrādājot zemes ierīcības projektu lielumam skaitam zemes vienību viena zemes ierīcības projekta ietvaros, pastāv augsts risks, ka zemes ierīcības projekts un tā grozījumi netiks īstenoti Zemes ierīcības likuma 22. panta pirmajā daļā noteiktajā četru gadu laikā pēc zemes ierīcības projekta apstiprināšanas. Tādējādi Lokālplānojuma īstenošana, izstrādājot zemes ierīcības projektu, ir iespējama, taču nevis uzreiz visā tā teritorijā, bet gan izstrādājot zemes ierīcības projektus katrai Lokālplānojuma īstenošanas kārtai. Tādējādi tiktu mazināta iespējamība, ka zemes ierīcības projekts netiks īstenots likumā noteiktajā termiņā.

8. Pieaicinātā persona – sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Utilitas Wind” vadošais plānošanas speciālists Kristaps Kaugurs – norāda, ka Pieteikuma iesniedzēja Lokālplānojumā nav risinājusi jautājumus par centralizēto kanalizāciju un ūdensapgādes sistēmām. Tādēļ ministra rīkojums ir tiesiski pamatots.

Praksē ir konstatētas situācijas, kad nekustamā īpašuma īpašnieki nav bijuši informēti par neatrisinātajiem infrastruktūras jautājumiem un vēlāk šādu jautājumu risināšana ir bijusi nesamērīgi dārga, individuālā līmenī gandrīz neiespējama. Tādēļ investīciju pieprasīšana no savrupmāju īpašniekiem Lokālplānojumā paredzētās infrastruktūras nodrošināšanai nav samērīga.

Vērtējot to, kā sadalāma atbildība par infrastruktūras risinājumiem starp pašvaldību un teritoriju attīstītājiem attiecībā uz investīcijām infrastruktūrā, jāņem vērā lokālplānojuma mērķis un detalizācijas pakāpe. Proti, detālplānojuma neatņemama sastāvdaļa ir administratīvais līgums, kurā noteikts atbildības apjoms,

iekļaujot dažādus nosacījumus, termiņus, atcelšanas atrunas, kā arī prasības attiecībā uz objektu būvdarbu uzsākšanas termiņu. Taču lokālpārvaldības šādu atbildības sadalījumu neparedz. Tā kā Pieteikuma iesniedzēja nav uz Lokālpārvaldības pamata apstiprinājusi detālpārvaldības, ir nepieciešami mehānismi atbildības pienākuma pārņemšanai uz teritoriju attīstītājiem. Šāda kārtība atbilst normālai un tiesiskai praksei.

Decentralizētu notekūdeņu un ūdensapgādes sistēmu nodrošināšana pati par sevi ir uzskatāma par atbilstošu pagaidu līdzekli Lokālpārvaldības īstenošanai. Tomēr no Lokālpārvaldības neizriet nedz subjekts, kurš būtu atbildīgs par centralizēto notekūdeņu un ūdensapgādes sistēmu izveidošanu un uzturēšanu, nedz arī termiņi, kādos paredzēta Lokālpārvaldības kārtu īstenošana.

Centralizēta un uzraudzīta kanalizācijas sistēma ir videi drošāks risinājums nekā 191 autonoma kanalizācijas sistēma. Turklāt šādas sistēmas iespējamo ietekmi uz gruntsūdeņiem, apkārtējo vidi un avārijas risku apmēru varēja risināt jau savlaicīgi, piemēram, stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā.

Lokālpārvaldības atbilst funkcionālā zonējuma un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu līmenim. Normatīvie akti neierobežo lokālpārvaldības detalizācijas pakāpi un papildus veicamo izpēti, piemēram, attiecībā uz subjektu atbildības un termiņu noteikšanu, kā tas ir detālpārvaldības gadījumā. Tātad arī lokālpārvaldības ir iespējams noteikt augstāku detalizācijas pakāpi plānotajiem infrastruktūras risinājumiem.

9. Pieaicinātā persona – Dr. sc. ing. Tālis Juhna – uzskata, ka Lokālpārvaldības nepilnības ir pietiekami būtiskas, lai pamatotu tā darbības apturēšanu.

Hermētiski noslēgtu krājvertņu un bioloģisko attīrīšanas iekārtu būvniecība neliela apjoma attīstības posmā var tikt uzskatīta par pagaidu risinājumu, ja tiek nodrošināta to regulāra uzturēšana, ekspluatācijas kontrole un nākotnē paredzēta integrācija ar centralizēto tīklu. Tomēr šādi risinājumi bieži vien nav ilgtspējīgi un var pakļaut riskiem vēlākas pieslēgšanās iespējamību, piemēram, tad, ja izbūvētie tīkli nav tehniski pielāgoti turpmākai paplašināšanai. Tāpat ir iespējamās tādas situācijas, kad lietotāji atliek pieslēgšanos centralizētajai sistēmai, piemēram, ekonomisku iemeslu dēļ.

Iemesli, kuru dēļ centralizētās sistēmas ir uzskatāmas par atbilstošāku risinājumu, ir, piemēram, vienota atbildība un uzraudzība par vides drošību, labāka piemērotība tehnoloģiski attīstītām attīrīšanas metodēm, gruntsūdeņu un

virszemes ūdeņu piesārņojuma riska mazināšana, kā arī efektīvākas pārvaldības izmaksas uz vienu lietotāju ilgtermiņā. Turpretim Lokālpilānojumā paredzētie decentralizētie risinājumi bez vienotas pārvaldības sistēmas un ilgtermiņa investīciju mehānismiem var pakļaut nopietnam riskam gan apkārtējo vidi, gan sabiedrības veselību. Piemēram, var pastāvēt ilgstošs piesārņojuma risks, ko lietotāji var nepamanīt, jo noplūdes gadījumā piesārņojums nonāk pazemē un nav acīmredzams. Šāda piesārņojuma apjoms var būt diezgan liels un apdraudēt gan gruntsūdeņus, gan tuvumā esošo Ķīšezeru. Līdz ar to, ņemot vērā teritorijas hidroģeoloģiskos apstākļus un potenciālo notekūdeņu ieplūšanu vidē, secināms, ka šāda ietekme var novest pie ūdens kvalitātes pasliktināšanās, eutrofikācijas un mikrobioloģiskā piesārņojuma, kas savukārt ietekmē gan ekosistēmas, gan sabiedrības veselību.

Samazinot apbūves apjomu Lokālpilānojumā pirmajā attīstības kārtā, būtu iespējams būtiski mazināt slodzi uz decentralizētajām kanalizācijas sistēmām, jo mazāks notekūdeņu daudzums atvieglotu šādu sistēmu darbības uzraudzību, ikdienas uzturēšanu un ļautu panākt atbilstību kvalitātes prasībām. Šāda pieeja būtu izdevīga gan no vides drošības viedokļa, jo ļautu samazināt iespējamo piesārņojuma risku, gan arī no pārvaldības viedokļa, jo ļautu, piemēram, efektīvāk organizēt decentralizēto sistēmu apsaimniekošanu. Tomēr jāņem vērā, ka arī mazāka apjoma apbūves gadījumā, proti, tad, ja māju nav daudz, saglabājas būtiskas problēmas, kas raksturīgas decentralizētajiem risinājumiem, piemēram, pieslēgumu kvalitātes atšķirības, grūtības sadalīt atbildību par apsaimniekošanu, dažādas tehnoloģiskās pieejas un varbūtība, ka vienota sistēmas darbība netiks nodrošināta.

Decentralizēta ūdensapgāde, kuras ietvaros katrai no 191 dzīvojamās mājas tiek izbūvēts atsevišķs dziļurbums, var radīt būtisku vides apdraudējumu, kā arī ilgtermiņā nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku, jo īpaši bērnu un citu īpaši aizsargājamo sabiedrības grupu veselību. Turklāt tas, ka teritorijā ir liels skaits urbumu, var novest pie lokālas ūdens līmeņa pazemināšanās, īpaši sausajos periodos, un ietekmēt hidroloģisko līdzsvaru, tostarp tuvumā esošos mitrājus, ezerus vai kaimiņu urbumus.

Decentralizēts ūdensapgādes risinājums neparedz tehnisku iespēju nodrošināt ugunsdzēsībai nepieciešamā ūdens pieejamību, tādējādi būtiski ierobežojot civilās aizsardzības spējas un palielinot riskus ārkārtas situācijās, piemēram, ugunsgrēka gadījumā. Attiecībā uz tādu apbūvi, kas paredz 191 savrupmāju, par ilgtspējīgu un videi drošu risinājumu būtu uzskatāma

centralizēta ūdensapgāde, kas ļauj nodrošināt ūdens kvalitātes kontroli, stabilu piegādi un atbilstību nacionālajam un Eiropas Savienības regulējumam, nevis daudzu decentralizētu dziļurbumu izveide nelielā teritorijā.

Secinājumu daļa

10. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu vērtēt apstrīdētā rīkojuma atbilstību Satversmes 1. pantam, Hartas 4. panta ceturtajai daļai un 8. pantam, kā arī Pašvaldību likuma 66. panta pirmajai daļai un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 5. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par tāda rīkojuma atbilstību likumam, ar kuru Ministru kabineta pilnvarotais ministrs ir apturējis pašvaldības domes pieņemto lēmumu. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 66. panta pirmo daļu un Teritorijas attīstības plānošanas likuma 26. panta pirmo daļu un 27. panta trešo daļu Ministru kabineta pilnvarotais ministrs var apturēt pašvaldības saistošo noteikumu darbību. Tādējādi ar jēdzienu “pašvaldības domes pieņemtais lēmums” saprotami pašvaldības saistošie noteikumi, tostarp noteikumi par teritorijas plānošanu, bet ar jēdzienu “likums” – attiecīgo likumu normas, kuras nosaka Ministru kabineta pilnvarotā ministra kompetenci un uz kuru pamata izdots rīkojums.

Lai gan Pieteikuma iesniedzēja apstrīdējusi ministra rīkojuma atbilstību ne tikai Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai, bet arī Satversmes 1. pantam un Hartas 4. panta ceturtajai daļai un 8. pantam, izteiktie argumenti par rīkojuma neatbilstību pēc būtības ir saistīti ar to, kādēļ rīkojums neatbilst likumam, t. i., Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai. Tāpēc tos Satversmes tiesa nevērtēs kā atsevišķus prasījumus, bet kā argumentus tam, kādēļ rīkojums neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai. Uz apstrīdēto rīkojumu nav attiecināma Pašvaldību likuma 66. panta pirmā daļa, jo Pašvaldību likuma 48. panta trešā daļa noteic, ka saistošo noteikumu izstrādi teritorijas plānošanas jomā un to uzraudzības kārtību regulē Teritorijas attīstības plānošanas likums.

Tādējādi apstrīdētais rīkojums vērtējams atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

11. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Satversmes 1. panta tvērumā ietilpst pašvaldības princips (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 29. jūnija*

sprieduma lietā Nr. 2016-23-03 15.1. punktu). Arī Satversmes 101. pants ietver pašvaldības principu un rada tiesisku pamatu pašvaldību institucionālai pastāvēšanai un funkcionālai darbībai. Funkcionālajā aspektā valsts pārvalde atbilstoši demokrātijas principam un pašvaldību principam ir organizējama subsidiāri, proti, nozīmīgu vietēja rakstura vajadzību un interešu pārvaldīšana nododama pēc iespējas tuvāk pašiem iedzīvotājiem, viņu organizētai pašvaldībai (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 3. decembra sprieduma lietā Nr. 2020-16-01 19.2. punktu*). Lai gan pašvaldības dome ir demokrātiski ievēlēts pašvaldības pārstāvniecības orgāns, tomēr valstij ir piešķirti tiesiski instrumenti pašvaldības domes pārraudzībai, lai nodrošinātu to, ka pašvaldības domes rīcība atbilst likumam un iedzīvotāju interesēm (*sk. Satversmes tiesas 2025. gada 20. maija sprieduma lietā Nr. 2024-20-01 18.3. punktu*).

Hartas 4. panta ceturrtā daļa noteic, ka vietējām valsts varas institūcijām piešķirtās pilnvaras parasti ir pilnīgas un ekskluzīvas; cita centrālā vai reģionālā valsts varas institūcija tās var samazināt vai ierobežot vienīgi likumā noteiktajos gadījumos. Hartas paskaidrojošā ziņojumā skaidrots: “Šajā punktā aplūkota atbildības pārklāšanās problēma. Skaidrības labad un lai izvairītos no jebkādas pakāpeniskas atbildības vājināšanas tendences, pilnvarām parasti jābūt pilnīgām un ekskluzīvām. Tomēr noteiktās jomās ir nepieciešama papildinoša dažādu līmeņu iestāžu rīcība un ir svarīgi, lai šajos gadījumos centrālo vai reģionālo iestāžu iejaukšanās notiktu saskaņā ar skaidriem tiesību aktu noteikumiem” (*sk.: Explanatory Report to the European Charter of Local Self-Government. Pieejams: rm.coe.int*).

Saskaņā ar Hartas 8. panta pirmo un otro daļu jebkuru administratīvo uzraudzību pār vietējo valsts varas institūciju darbību var veikt tikai konstitūcijā vai likumā noteiktajā kārtībā un gadījumos. Šī uzraudzība parasti tiek vērsta uz to, lai nodrošinātu vietējo varas iestāžu darbības atbilstību likumam un konstitucionālajiem principiem.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 12. panta pirmo daļu pašvaldība izstrādā un apstiprina pašvaldības attīstības stratēģiju, attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālplānojumus, detālplānojumus un tematiskos plānojumus. Savukārt saskaņā ar šā likuma 9. panta 4. punktu par teritorijas attīstības plānošanu atbildīgā ministrija izvērtē vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un lokālplānojumu atbilstību normatīvajiem aktiem, ja tas nepieciešams šā likuma 26. un 27. pantā minēto darbību veikšanai.

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 26. un 27. pantam par teritorijas attīstības plānošanu atbildīgās ministrijas ministrs var apturēt saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai lokālplānojums, vai šo saistošo noteikumu daļu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 3. septembra noteikumu Nr. 586 “Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas nolikums” 5.3. apakšpunktu par teritorijas attīstības plānošanu atbildīgā ministrija ir Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija.

Tātad saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. pantu viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrs ir tiesīgs izdot rīkojumu apturēt saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts pašvaldības teritorijas plānojums vai lokālplānojums, vai šo saistošo noteikumu daļu, ja konstatēti pašvaldības teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma izstrādes procedūras pārkāpumi vai neatbilstība normatīvo aktu prasībām.

Tas, ka Ministru kabineta pilnvarotais ministrs var apturēt pretiesisku pašvaldības saistošo noteikumu darbību, nodrošinot pašvaldības domes darbības atbilstību likumam, vispār ir pieļaujams pašvaldības darbības ierobežošanas līdzeklis. Pašvaldības darbību tiesiskuma kontrole teritorijas plānošanas jomā nenozīmē to, ka valsts pārņem savā pilnīgā vai pat tikai daļējā kompetencē pašvaldības teritorijas plānošanu. Tā gan procesuāli, gan arī pēc būtības ir un arī paliek pašvaldības kompetencē. Ar apstrīdēto rīkojumu netiek īstenota Hartas 4. panta ceturtajā daļā minēto kompetenču pārņemšana, samazināšana vai ierobežošana.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma izdošana ietilpst Teritorijas attīstības plānošanas likumā skaidri noteiktā un pieļaujamā kompetencē, kuras ietvaros valsts īsteno administratīvo uzraudzību pār pašvaldības darbību savas teritorijas plānošanā.

12. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka ministrs, izdodot apstrīdēto rīkojumu, nav ievērojis Hartas 8. panta trešo daļu, jo ministra iejaukšanās nav bijusi samērīga. Proti, ministrs pārkāpis Pašvaldību likuma 68. pantu, jo pirms rīkojuma izdošanas nav prasījis no pašvaldības paskaidrojumu, kā arī nav izmantojis iespēju prasīt domes ārkārtas sēdes sasaukšanu. Tādējādi ministrs pārkāpis labas pašvaldību pārraudzības principu.

Hartas 8. panta trešā daļa noteic, ka administratīvā uzraudzība pār vietējām valsts varas institūcijām tiek īstenota tādā veidā, lai kontrolējošās institūcijas iejaukšanās būtu proporcionāla to interešu svarīgumam, kuru aizsardzība ir

iejaukšanās mērķis. Kā norādīts Hartas paskaidrojošā ziņojumā: “Šā punkta teksts ir iedvesmots no samērīguma principa, saskaņā ar kuru kontrolējošajai iestādei, īstenojot savu kompetenci, ir pienākums izmantot metodi, kas vismazāk ietekmē vietējo autonomiju, vienlaikus sasniegto vēlamo rezultātu” (*sk.: Explanatory Report to the European Charter of Local Self-Government. Pieejams: rm.coe.int*). Tātad ministra uzraudzība pār pašvaldību ir īstenojama atbilstoši aizsargājamo interešu svarīgumam.

Veidu, kādā īstenojama kontrole pār pašvaldības teritorijas plānojuma un lokālplānojuma tiesiskumu, nosaka Teritorijas attīstības plānošanas likuma 26. un 27. pants. Šie panti paredz, ka kontroli pār tādu saistošo noteikumu tiesiskumu, ar kuriem apstiprināts pašvaldības teritorijas plānojums vai lokālplānojums, ministrija var īstenot pēc savas vai arī pēc privātpersonu iniciatīvas. Minēto pantu nosaukumi un saturs norāda, ka Teritorijas attīstības plānošanas likuma 26. pantā minētā procedūra ir attiecināma, ja ministrija īsteno kontroli pēc savas iniciatīvas, savukārt likuma 27. pantā minētā procedūra – ja kontroles pamatā ir personas iesniegums. Izskatāmajā gadījumā ministrija kontroli īstenojusi pēc personu iniciatīvas, tādēļ kontroles procedūras tiesiskums pārbaudāms, pamatojoties uz Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta noteikumiem.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta otrā daļa noteic, ka desmit dienu laikā pēc tam, kad beidzies šā panta pirmajā daļā noteiktais iesniegumu iesniegšanas termiņš, par teritorijas attīstības plānošanu atbildīgā ministrija informē vietējo pašvaldību par saņemtajiem iesniegumiem un, ja iespējams, norāda, kādā apjomā pašvaldības teritorijas plānojumu vai lokālplānojumus var īstenot līdz dienai, kad tiks izdots ministra rīkojums vai, ja iesniegumi nav saņemti, informē par to vietējo pašvaldību, norādot dienu, kad pašvaldība var uzsākt attiecīgo saistošo noteikumu īstenošanu. Atbilstoši šā panta trešajai daļai mēneša laikā no dienas, kad beidzies iesniegumu iesniegšanas termiņš, par teritorijas attīstības plānošanu atbildīgā ministrija izvērtē šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā iesniegtos iesniegumus. Ja, izskatot iesniegumu, tiek konstatēti teritorijas plānojuma, lokālplānojuma vai to daļas izstrādes procedūras pārkāpumi vai neatbilstība normatīvo aktu prasībām, ministrs izdod rīkojumu apturēt saistošos noteikumus, informējot par to iesnieguma iesniedzēju.

Tātad pašvaldības teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma apstrīdēšanas gadījumā ministrijai ir jāinformē pašvaldība par saņemtajiem iesniegumiem.

Teritorijas attīstības plānošanas likumā nav tieši noteikts, ka ministrijai būtu jāpieprasa pašvaldības paskaidrojumi, tomēr informācija par plānojuma

apstrīdēšanas procesa uzsākšanu un lēmuma pieņemšanai atvēlētais laiks dod pašvaldībai iespēju sniegt vajadzīgos paskaidrojumus. Ministrijai ir arī pienākums iegūt faktus, kas vajadzīgi, lai uzraudzības ietvaros pieņemtu tiesisku lēmumu. Izskatāmajā gadījumā konstatējams, ka ministrija pašvaldību par saņemtajiem iesniegumiem informēja 2024. gada 23. jūlijā, bet apstrīdēto rīkojumu izdeva 2024. gada 21. augustā. Tas, vai noskaidrotie faktiskie apstākļi pietiekami pamato rīkojumu, pārbaudāms, izvērtējot rīkojumu pēc tā satura.

Pašvaldības teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma uzraudzības procesa mērķis ir tiesiskuma nodrošināšana plānošanas procesā. Ja ministrija konstatē, ka pašvaldības teritorijas plānojums vai lokālplānojums ir pretiesisks, piemēram, procesuālu vai materiālu iemeslu dēļ, tai nav rīcības brīvības pieļaut šāda plānojuma spēkā stāšanos. Tātad ministrs ir tiesīgs tikai izdot rīkojumu apturēt saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai lokālplānojums, vai šo saistošo noteikumu daļu.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 26. panta otro daļu tad, ja ministrs ir izdevis rīkojumu apturēt saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai lokālplānojums, vai šo saistošo noteikumu daļu, pašvaldības domes priekšsēdētājs divu nedēļu laikā pēc rīkojuma spēkā stāšanās sasauc pašvaldības domes ārkārtas sēdi, kurā dome lemj par saistošo noteikumu vai to daļas atcelšanu vai pieteikuma iesniegšanu Satversmes tiesā.

Uzraudzībai atvēlētajā laikā pašvaldībai nav arī iespējams novērst būtiskas plānojuma procesuālās vai materiālās kļūdas, kuru dēļ plānojums var tikt atzīts par pretiesisku. Tādēļ faktiski vienīgais un samērīgākais lēmums ir šāda plānojuma darbības apturēšana un vēlāk – apturēšanas laikā – attiecīgo pārkāpumu novēršana vai minētā tiesību aizsardzības līdzekļa izmantošana strīda risināšanai.

Tādējādi ministrs, izdodot apstrīdēto rīkojumu, ir ievērojis Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta otrajā un trešajā daļā noteikto procesuālo kārtību.

13. Apstrīdētā rīkojuma 7.6. apakšpunktā secināts, ka pašvaldība pārkāpusi Noteikumu Nr. 628 87. un 88. punktu, jo pēc publiskās apspriešanas Lokālplānojumā veikti labojumi, kuri, pretēji Noteikumu Nr. 628 90. punktam, nav nodoti atkārtotai publiskai apspriešanai:

1) grozīts Lokālplānojuma paskaidrojuma raksta 22. attēlā norādītās teritorijas ar īpašiem noteikumiem – teritorijas, kur veicami kompleksi

meliorācijas un aizsardzības pret plūdiem pasākumi –, saīsinājuma numurs no TIN16 uz TIN11;

2) papildināta Lokālpārvaldības grafiskās daļas karte ar augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas datubāzes uzturētāja reģistrācijas atzīmi;

3) labots Lokālpārvaldības apbūves noteikumu 21. punktā norādītais augstums no 2 m uz 2,40 m Latvijas normālo augstumu sistēmā (LAS) no zemes virsmas.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka visi minētie ir tehniska rakstura labojumi, proti, tajos netika iekļauti tādi jauni, publiski neapsprieesti teritorijas izmantošanas risinājumi, kas skartu personu tiesiskās intereses vai aprobežotu nekustamo īpašumu izmantošanu. Tādēļ šie labojumi nebija nododami atkārtotai publiskai apspriešanai.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma 4. panta pirmā daļa noteic, ka teritorijas attīstību plāno, iesaistot sabiedrību. Tādējādi pašvaldībai, izstrādājot lokālpārvaldības plānu, ir pienākums nodrošināt informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu, kā arī noskaidrot sabiedrības viedokli un organizēt sabiedrības līdzdalību attiecīgās teritorijas attīstības plānošanā, sniedzot pēc iespējas plašu un saprotamu informāciju. Sabiedrības viedokļa noskaidrošana un sabiedrības līdzdalība lokālpārvaldības izstrādāšanas procesā kalpo tam, lai sabiedrībai būtu zināmi pašvaldības nodomi attiecībā uz konkrētas teritorijas attīstīšanu, bet pašvaldībai būtu zināmas atsevišķu privātpersonu un plašākas sabiedrības intereses un vēlmes. Tātad ar lokālpārvaldības plānu ir jālīdzsvaro šīs dažādās intereses.

Noteikumu Nr. 628 86. punkts paredz, ka teritorijas plānojuma vai lokālpārvaldības izstrādes vadītājs pēc publiskās apspriešanas beigām nodrošina publiskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu un institūciju atzinumu izvērtēšanu. Savukārt atbilstoši šo noteikumu 87. punktam izstrādes vadītājs minētos priekšlikumus un atzinumus, kā arī priekšlikumus par izmaiņām teritorijas plānojumā vai lokālpārvaldības plānā iesniedz izskatīšanai pašvaldības domē. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 628 88. punktu pašvaldības dome var apstiprināt lokālpārvaldības plānu vai arī to noraidīt, kā arī nolemt pilnveidot lokālpārvaldības plāna redakciju. Ja pašvaldība nolemj pilnveidot lokālpārvaldības plāna redakciju, tad atkārtoti iesaistāma sabiedrība.

Noteikumu Nr. 628 86.¹ punkts pieļauj arī precizējumu veikšanu apspriešamajā lokālpārvaldības plānā bez atkārtotas sabiedrības iesaistes. Tas attiecas uz gadījumiem, kad pēc publiskās apspriešanas rodas nepieciešamība veikt precizējumus vai papildu izpēti atbilstoši faktiskajai situācijai vai institūciju atzinumiem, nemainot plānošanas dokumenta risinājumus, vai kad ir mainījušies

faktiskie apstākļi, kas ietekmē plānošanas dokumenta saturu (*sk. Ministru kabineta 2024. gada 16. janvāra noteikumu Nr. 53 "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem"" anotāciju. Pieejama: tapportal.mk.gov.lv*). Tādējādi plānošanas atklātība tiek sabalansēta ar efektivitāti. Ja precizējumu izdarīšana nav saistīta ar plānošanas procesā atklāto interešu sadursmju novēršanu, tad, veicot redakcionālus labojumus un novēršot trūkumus, nav lietderīgi ievērot visas plānošanai izvirzītās atklātības prasības. Tas, vai lokālpilnvarojuma redakcija ir pilnveidota un sabiedrība atkārtoti iesaistāma plānošanā vai arī tā redakcija ir tikai precizēta, nemainot konceptuālus risinājumus, ir atkarīgs no konkrēto grozījumu būtības un vietas konkrētā plānojuma projektā. Pašvaldības tiesības patstāvīgi plānot tās teritorijas attīstību tiktu vājinātas un plānošanas process ieilgtu, ja publiskā apspriešana būtu rīkojama nebūtiskos gadījumos.

Apstrīdētajā rīkojumā nav norādīts nedz tas, kāda mērķa sasniegšanai pašvaldībai tiek izvirzīta prasība rīkot atkārtotu Lokālpilnvarojuma publisko apspriešanu, nedz arī tas, kā Lokālpilnvarojuma labojumi ietekmē šā teritorijas attīstības plānošanas dokumenta būtību un saturu, kā arī sabiedrības un konkrētu privātpersonu tiesības un intereses.

Precizēts saīsinājuma numurs vai kartē iekļauta datubāzes uzturētāja reģistrācijas atzīme ir redakcionāli labojumi. Savukārt labojums, ar kuru mainīta augstuma atzīme, attiecas uz teritorijas paaugstināšanu zem ēkām vai pagalmiem saskaņā ar vertikālo plānojumu (*sk. Lokālpilnvarojuma apbūves noteikumu 21. punktu*). Tas ir pamatots ar objektīviem datiem un kalpo tam, lai pasargātu teritoriju no vēju uzplūdiem, jo grīdas atzīme nevar būt zemāka par vēju uzplūdu līmeni. Tādējādi prasība iesaistīt sabiedrību Lokālpilnvarojuma labojumu apspriešanā nav pamatota.

Līdz ar to apstrīdētā rīkojuma 7.6. apakšpunkts neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 4. panta pirmajai daļai un Noteikumu Nr. 628 86.¹ punktam.

14. Apstrīdētā rīkojuma 9. punktā norādīts, ka pašvaldības būvvalde izdevusi būvatļauju ceļu izbūvei ar Lokālpilnvarojumu aptvertajos īpašumos, tomēr būvatļaujas izdošanas brīdī Lokālpilnvarojuma teritorijai nebija izstrādāts komplekss detālpilnvarojums vai lokālpilnvarojums. Tādējādi pašvaldības būvvaldes izdotā būvatļauja ceļu izbūvei neatbilst Būvniecības likuma 15. panta pirmās daļas 1. punktam.

Savukārt Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka būvatļaujas tiesiskums ir vērtējams, piemēram, tad, ja uz būvatļaujas pamata tiek uzbūvēta tāda būve, kuru konkrētajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti. Tomēr no būvatļaujas tiesiskuma nav atkarīgs paša Lokālpārvaldes tiesiskums.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1. panta 1. punktu būvatļauja ir administratīvais akts ar prasībām būvniecības ieceres realizācijai dabā. Būvniecības likuma 14. panta devītā daļa noteic, ka būvatļauju vai atteikumu izdot būvatļauju var apstrīdēt vai pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Tādējādi kontroli pār būvatļaujas tiesiskumu īsteno kompetentās valsts pārvaldes iestādes un administratīvā tiesa.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma 9. panta 4. punkts regulē par teritorijas attīstības plānošanu atbildīgās ministrijas kompetenci – tā izvērtē vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu un lokālpārvaldes atbilstību normatīvajiem aktiem, ja tas nepieciešams šā likuma 26. un 27. pantā minēto darbību veikšanai. Pašvaldības teritorijas plānojums un lokālpārvaldes iegūst tā tiesību akta juridisko raksturu, ar kuru tas apstiprināts. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 25. panta pirmā daļa noteic, ka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu un lokālpārvaldes apstiprina ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Tādējādi lokālpārvaldes iegūst pašvaldības saistošo noteikumu raksturu. Savukārt Teritorijas attīstības plānošanas likuma 9. panta 4. punktā noteiktā ministrijas kompetence nozīmē tiesību normu hierarhijas kontroli, t. i., pārbaudi, vai saistošo noteikumu (lokālpārvaldes) normas atbilst citiem ārējiem normatīvajiem aktiem.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma 26. un 27. pantā nav paredzēts, ka ministrijas kompetencē būtu pārbaudīt to, vai lokālpārvaldes atbilst administratīvajiem aktiem. Jautājums par atsevišķa administratīvā akta tiesiskumu neskar šajā lietā risināmu tiesību jautājumu par ārēja normatīvā akta – pašvaldības saistošo noteikumu – atbilstību tiesību normām.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 9. punkts neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 9. panta 4. punktam.

15. Apstrīdētā rīkojuma 8. punktā norādīts, ka Lokālpārvaldes ietvertais decentralizētās kanalizācijas un notekūdeņu risinājums neatbilst Stratēģijā norādītajai Ropažu novada ilgtermiņa prioritātei – sakārtot ūdenssaimniecību – un tās vadlīnijai – Sužu ciemā attīstīt komunālos pakalpojumus un publisko infrastruktūru, mazināt piesārņojumu, ko apbūve rada ārpus centralizētajiem inženiertīkliem.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka pašvaldība var patstāvīgi izvērtēt ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktos mērķus un prioritātes un pielāgot tās konkrētajai situācijai un teritorijas kopējās attīstības vajadzībām, tostarp, tāpat kā izskatāmajā situācijā, ievērojot to, ka pašvaldībai nav finanšu resursu centralizētu ūdenssaimniecības tīklu izbūvei. Turklāt stratēģija nemaz nesatur tieši piemērojamas tiesību normas, bet gan vadlīnijas, kuras vērtējamas teritorijas attīstības plānošanas procedūrā.

Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 15. punkts noteic, ka pašvaldības autonomā funkcija ir saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanu un apbūvi. Savukārt šā panta pirmās daļas 1. punkts paredz, ka pašvaldības autonomā funkcija ir arī organizēt ūdenssaimniecības pakalpojumus iedzīvotājiem. Tātad no šo normu sistēmas izriet, ka pašvaldībai ir piešķirtas tiesības patstāvīgi izlemt jautājumus, kas saistīti ar ūdenssaimniecību, un tās teritorijas plānojumā noteikt konkrētus inženiertehniskos risinājumus ūdenssaimniecības jomā. Tās ir pašvaldības autonomās funkcijas, jo tām ir vietējs raksturs, proti, pašvaldību organizācija ir tieši saistīta ar vietējās kopienas interesēm.

Satversmes ievadā norādīts, ka ikviens rūpējas par sevi, saviem tuviniekiem un sabiedrības kopējo labumu, izturoties atbildīgi pret citiem, nākamajām paaudzēm, vidi un dabu. Šīs vērtības ir jāievēro arī vietējām kopienām, regulējot savas lietas. Tādēļ pašvaldībai ir pienākums savas attīstības plānošanas procesā gan samērot individuālās intereses un sabiedrības kopējā labuma intereses, gan izturēties atbildīgi pret citiem, nākamajām paaudzēm, vidi un dabu.

Atbildīga izturēšanās nozīmē darbību plānošanu ilgtermiņā. Saskaņā ar Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3. panta pirmo daļu attīstības plānošanu vispārīgi regulē Attīstības plānošanas sistēmas likums, savukārt teritoriālo attīstību – Teritorijas attīstības plānošanas likums. Attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības izstrāde nolūkā īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību. Savukārt atbilstoši minētā likuma 3. panta otrajai daļai attīstības plānošanas sistēma aptver politikas un teritorijas attīstības plānošanu, kā arī nodrošina attīstības plānošanas sasaisti ar finanšu plānošanu un valsts un pašvaldību institūciju pieņemto lēmumu savstarpējo saskaņotību.

Teritorijas attīstības plānošana ir nozīmīgs instruments, kas noteic, kā konkrētajā teritorijā tiks izmantota zeme, attīstīta infrastruktūra un veicināta sabiedrības labklājība. Šajā procesā būtiska loma ir pašvaldībām, kuras vislabāk

pārzina vietējās vajadzības, resursus un attīstības potenciālu. Pašvaldības, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, tostarp teritorijas plānojumus un lokālplānojumus, nodrošina līdzsvaru starp ekonomisko izaugsmi, vides aizsardzību un iedzīvotāju interesēm, tādējādi kalpojot kopējam publiskam labumam. Šāds plānošanas process palīdz veidot ilgtspējīgu, sakārtotu un konkurētspējīgu dzīves vidi.

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta pirmajai daļai pašvaldības politikas un teritorijas attīstību plāno secīgi. Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 21. panta pirmo un otro daļu pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu rakstveidā un grafiskā veidā. Šo stratēģiju izstrādā atbilstoši plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijai, izvērtējot blakus esošo vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, bet telpiskās attīstības perspektīvā nosaka teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī nosaka un shematiski attēlo vietējās pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas. Noteikumu Nr. 628 19. punktā konkretizēts pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas saturs. Stratēģijā jāiekļauj pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, kā arī telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros izstrādā vadlīnijas – pamatprincipus teritoriju plānošanai un attīstībai. Salīdzinājumā ar turpmākajiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem stratēģijā tiek iekļautas abstraktas vadlīnijas, kuras pašvaldībām jāņem vērā turpmāko plānošanas dokumentu izstrādē, tādējādi pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģija ir nevis normatīvais tiesību akts, bet gan politikas plānošanas dokuments (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 10. oktobra sprieduma lietā Nr. 2014-04-03 13.2. punktu*).

Pašvaldība savu politiku un teritorijas attīstību plāno saskaņoti. Attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes savstarpējās saskaņotības princips ir noteikts Attīstības plānošanas sistēmas likuma 9. panta pirmajā daļā, kā arī Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. panta 8. punktā. Savstarpējās saskaņotības princips atklājas arī Teritorijas attīstības plānošanas likuma 20. pantā, kas prasa, lai vietējai pašvaldībai būtu savstarpēji saskaņoti attīstības plānošanas

dokumenti: vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, vietējās pašvaldības attīstības programma, vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, lokālplānojumi, detālplānojumi un tematiskie plānojumi. Arī Noteikumu Nr. 628 26. un 33. punktā noteikts, ka teritorijas plānojumu izstrādā, pamatojoties uz pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, bet lokālplānojumu – pamatojoties uz pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un pašvaldības teritorijas plānojumu.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrā daļa noteic, ka ar lokālplānojumu var grozīt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, ciktāl lokālplānojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju. Šajā normā atspoguļojas no teritorijas attīstības secīgas plānošanas principa izrietošās tiesiskās sekas. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija norāda vispārēju teritorijas attīstības virzienu, bet lokālplānojuma uzdevums ir šo virzienu materializēt konkrētā vietā. Ja ilgtspējīgas attīstības stratēģija jau nosaka konkrētu attīstības veidu konkrētā vietā, tad lokālplānojums nevar būt pretējs tam, jo citādi ilgtspējīgas attīstības stratēģija kļūtu tikai par formālu ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, kas pašvaldības domes ikdienas darbā, tostarp teritorijas attīstības plānošanas procesā, zaudētu savu praktisko nozīmi un kļūtu bezmērķīgs. Tāpat savu būtisko nozīmi zaudētu gan tas, ka stratēģijas sastādīšana ir sasaistīta ar ietekmes uz vidi novērtējumu, gan arī tas, ka stratēģijas apspriešanā tiek iesaistīta sabiedrība. Likuma prasības iztulkojamas nevis formāli, bet gan tā, lai to iedarbība būtu pilnīga un praktiska.

Arī Pieteikuma iesniedzēja Stratēģijas ievada 4. un 5. punktā ir uzsvērusi: “Stratēģija ir nozīmīgākais pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kam ir pakārtoti pārējie plānošanas dokumenti – attīstības programma, teritorijas plānojums, tematiskie plānojumi, lokālplānojumi un detālplānojumi. Stratēģijas ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva ir izstrādāta, ievērojot pēctecību plānošanā, balstoties uz līdzšinējo novadu vērtībām un izvērtējot to ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentus, saskaņojot teritoriju intereses un vienojoties par kopīgu attīstības redzējumu Ropažu novadā.”

Stratēģijas 51. punktā norādīts: “Lai virzītos uz novada attīstības redzējumu, ir izvirzīti trīs stratēģiskie mērķi, no kuriem viens ir “veicināt aprites ekonomiku, tīru un taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, “zaļas” un “zilas” investīcijas un ilgtspējīgu mobilitāti klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgojoties tām.” Stratēģijas 53. un 55. punktā par pašvaldības ilgtermiņa prioritāti – teritorijas attīstības vispārējo aktualitāti, kuras risināšana tiek izvirzīta

priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm – izvirzīta dabai saudzīga saimniekošana, ar to saprotot pasākumus, kas citstarp sakārto ūdenssaimniecību, un dabu saudzējoša apsaimniekošana visos līmeņos, sākot ar bioloģiskās daudzveidības aizsardzību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās līdz pat mežu un ūdeņu ilgtspējīgai apsaimniekošanai un “zaļās” un “zilās” infrastruktūras attīstību, it īpaši pilsētvidē un ciemos. Savukārt Stratēģijas 72. punkta “d” apakšpunktā secināts, ka vasaras dārzu ciemos, tostarp Sužu ciemā, ir nepieciešams attīstīt publisko infrastruktūru (ielas, apgaismojums), mazināt ietekmi uz vidi (ūdenssaimniecība, notekūdeņu attīrīšana, atkritumu apsaimniekošana), tādēļ 73. punkta “d” apakšpunktā pašvaldība noteikusi, ka Sužu ciemā ir jāattīsta komunālie pakalpojumi un publiskā infrastruktūra un jāmazina apbūves radītais piesārņojums ārpus centralizētajiem inženiertīkliem.

Dzīvojamās apbūves attīstībai pašvaldība noteikusi vadlīnijas, proti, noteikusi, ka jauno savrupmāju ciemu attīstīšanai, ja attiecīgajās apdzīvotajās vietās nav inženiertehnisko tīklu, ir jāveic sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kontrole. Inženiertehniskās infrastruktūras attīstībai pašvaldība noteikusi šādu vadlīniju – attīstīt inženiertehnisko infrastruktūru, jo īpaši jaunas apbūves teritorijas attīstīt vienlaikus ar inženiertehnisko infrastruktūru, paplašināt centralizētas ūdensapgādes, sadzīves notekūdeņu un siltumapgādes sistēmas, kā arī lietussūdeņu savākšanas sistēmas apdzīvotajās vietās pie Rīgas robežas, sadarbojoties ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Rīgas ūdens”; aglomerācijās, kurās piesārņojuma slodze ir 2000–10 000 CE, paplašināt centralizētās kanalizācijas sistēmas (*sk. Stratēģijas 78. un 129.–130. punktu*).

Savukārt saskaņā ar Lokālplānojuma apbūves noteikumu 11., 63. un 65. punktu Lokālplānojuma teritoriju, kurā plānota savrupmāju apbūve, plānots nodrošināt ar nepieciešamajiem inženiertīkliem un to objektiem – lokālu ūdensapgādi, decentralizētu sadzīves notekūdeņu kanalizāciju (teritorijas attīstības pirmajā kārtā) un centralizētu sadzīves notekūdeņu kanalizāciju (pēc teritorijas attīstības pirmās kārtas īstenošanas).

Lokālplānojuma paskaidrojuma raksta 5.4.2. apakšpunktā noteikts: “Izpētot situāciju par centralizēto kanalizācijas tīklu pieejamību, noskaidrots, ka tuvākie centralizētie pašteses kanalizācijas tīkli atrodas vairāk kā 1 km attālumā no lokālplānojuma teritorijas. Lokālplānojumā izteikta prognoze, ka, perspektīvā iesaistoties arī vietējai pašvaldībai centralizētās kanalizācijas tīkla izbūvē Sužos, paplašinot tīklu no Bukultiem virzienā uz Sužiem, lokālplānojuma teritorija varētu pieslēgties šim centralizētās kanalizācijas tīklam. [...] Uzsākot teritorijas attīstības

2. kārtu, ir jāpārskata sadzīves kanalizācijas risinājums uz centralizēto kanalizācijas risinājumu, skatoties pēc esošās situācijas, vai lokālpārveidojuma teritorijai tuvākā apkārtnē ir izbūvēti centralizētie kanalizācijas tīkli vai teritorijā jāizbūvē sadzīves notekūdeņu attīrīšanas ietaise, par risinājumu vienojoties ar pašvaldību.” Savukārt paskaidrojuma raksta 5.5. apakšpunktā noteikts: “Attīstības ieceri plānots īstenot trīs kārtās, ņemot vērā ekonomisko situāciju un citus apstākļus, kas ietekmē dzīvojamās apbūves attīstības projektu īstenošanu.”

Lokālpārveidojuma apbūves noteikumu 11. punkts nosaka: “Plānotajām dzīvojamajām ēkām kā pagaidu risinājumu līdz centralizētas kanalizācijas tīklu izbūvei ierīko decentralizētu kanalizācijas sistēmu, kas nodrošina vides aizsardzības normatīvu prasībām atbilstošu vides aizsardzības līmeni un piesārņojuma nenonākšanu vidē; paredz pieslēgšanas iespējas centralizētajiem kanalizācijas tīkliem pēc to izbūves; pēc centralizēto kanalizācijas tīklu izbūves pieslēgums tiem ir obligāts.” Minēto noteikumu 63. punkts paredz: “Savrupmāju apbūves teritorijā, īstenojot teritorijas attīstības pirmo kārtu (50 dzīvojamās mājas), kā pagaidu risinājumu līdz centralizētās kanalizācijas tīklu izbūvei līdz lokālpārveidojuma teritorijai, ir atļauts ierīkot decentralizētu sadzīves kanalizācijas risinājumu.” Savukārt 65. punkts paredz: “Lai lokālpārveidojuma teritorijā īstenotu savrupmāju dzīvojamo apbūvi pēc 50. dzīvojamās mājas būvniecības jeb teritorijas attīstības otro kārtu, ir jāparedz centralizētās kanalizācijas risinājums – izbūvēt lokālās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas vai izbūvēt kanalizācijas tīklu ar pieslēgumu esošajam kanalizācijas tīklam Bukultos, vai pieslēgties kanalizācijas tīklam, kas izbūvēts gar lokālpārveidojuma teritoriju vai tās tuvumā (ja ir pieejams centralizētās kanalizācijas tīkls ārpus lokālpārveidojuma teritorijas).”

Lokālpārveidojumā paredzētais jaunas apbūves teritorijas attīstības plānojums neseko Stratēģijā izvirzītajai vadlīnijai – šādu teritoriju attīstīt vienlaikus ar inženiertehnisko infrastruktūru, paplašināt centralizētas ūdensapgādes un sadzīves notekūdeņu sistēmas –, bet gan paredz tai pretēju risinājumu, uz nenoteiktu laiku atliekot centralizētas kanalizācijas izbūvi. Līdz ar to Lokālpārveidojums neseko Stratēģijā noteiktajiem mērķiem un tādēļ tas neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 8. punkts atbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

16. Apstrīdētā rīkojuma 10. punktā un 10.1.2. apakšpunktā norādīts, ka Lokālplānojumā paredzētais decentralizētās kanalizācijas risinājums ir pretrunā arī ar Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumu 350.2. apakšpunktu, kas prasa obligātu pieslēgumu centralizētajiem kanalizācijas tīkliem.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka minētais arguments nav pamatots, jo Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrā daļa pieļauj to, ka lokālplānojumā tiek detalizēts vietējās pašvaldības teritorijas plānojums. Tas nozīmē, ka Lokālplānojumā varēja paredzēt citādu kanalizācijas risinājumu, nekā to paredz Garkalnes teritorijas plānojums. Turklāt Noteikumu Nr. 240 151. punkts ļauj kā pagaidu risinājumu līdz centralizētu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvei ierīkot vietējo ūdensapgādi un decentralizētas kanalizācijas sistēmas, paredzot iespēju pieslēgties centralizētajiem tīkliem pēc to izbūves.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta pirmo un otro daļu vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus. Savukārt atbilstoši minētā likuma 24. panta otrajai daļai lokālplānojumā var detalizēt vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu. Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1. panta 9. punktu, 20. panta 4. punktu un 24. panta pirmo daļu lokālplānojums ir pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā noteiktai pašvaldības teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai un kuru izmanto par pamatu turpmākai plānošanai, kā arī būvprojektēšanai. Tātad teritorijas plānojums un lokālplānojums ir nošķirami pēc tiem nepieciešamās konkrētības pakāpes. Lai gan teritorijas plānojumā var būt pietiekams arī vispārīgāks regulējums, lokālplānojuma noteikumiem jābūt konkrētākiem.

Noteikumu Nr. 628 35. punkts noteic, ka lokālplānojuma paskaidrojuma rakstā ietver lokālplānojuma izstrādes pamatojumu, risinājuma aprakstu un saistību ar piegulošajām teritorijām, kā arī atbilstību pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai, ja ar lokālplānojumu tiek mainīts teritorijas plānojumā noteiktais funkcionālais zonējums, izmantošanas nosacījumi un aprobežojumi. Savukārt šo noteikumu 36. punkts paredz, ka lokālplānojuma grafiskajā daļā citstarp detalizē teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu un tajā atļautos izmantošanas veidus vai nosaka funkcionālo zonējumu un izmantošanas

veidus, precizē teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma robežas, ja tās mēroga noteiktības dēļ teritorijas plānojumā nav noteiktas precīzi, kā arī nosaka vai precizē robežas teritorijām ar īpašiem noteikumiem, transporta infrastruktūru, galvenos inženiertīklu apgādes, meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju risinājumus, pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas un tās pārziņā esošos objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas.

Tātad saskaņā ar Noteikumu Nr. 628 35. un 36. punktu ar lokālplānojumu var tikt mainīts teritorijas plānojumā noteiktais funkcionālais zonējums, izmantošanas nosacījumi un aprobežojumi. No šajos punktos minētā apraksta izriet, ka ar jēdzienu “detalizēt” saprotama gan teritorijas plānojumā neminētu noteikumu izstrāde, ņemot vērā teritorijas plānojuma mērķi, jēgu un būtību, gan teritorijas plānojumā ieviesušos neprecizitāšu labošana, gan arī teritorijas plānojumā ietverto vispārīgo prasību konkretizēšana.

Teritorijas attīstības plānošanas procesā ievērojams arī savstarpējās saskaņotības princips, no kura citstarp atvasināms teritorijas plānošanas secīgums. Tas prasa tādu plānošanas dokumentu izstrādi un īstenošanu, kuri detalizētu iepriekšējos teritorijas plānojumus. Plānošanas secīguma būtība ir novērst haotisku un nekoordinētu teritorijas apbūves plānošanu un nodrošināt to, ka ikviens jau konkrētāks un precīzāks plānošanas lēmums veicina teritorijas attīstību iepriekš noteiktajā vispārīgajā virzienā. Plānošanas secīgums kalpo arī kā tiesiskais instruments, kas palīdz gan vietējiem iedzīvotājiem, gan ikvienam vietējās teritorijas attīstībā ieinteresētajam plānot savu darbību, pamatojoties uz skaidru un prognozējamu attīstības ietvaru. Turklāt plānošanas secīgums ierobežo iespējamu pašvaldības patvaļīgu vai pretrunīgu rīcību teritorijas attīstības plānošanas jautājumos. Piemēram, tas ne tikai attiecas uz dažāda līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, bet arī uztur prasību, ka viens un tas pats dokuments nevar saturēt savstarpēji pretrunīgus noteikumus.

Tādējādi, ņemot vērā teritorijas plānojuma vispārīgo raksturu, no vienas puses, un lokālplānojuma kā detalizētāka dokumenta raksturu, no otras puses, secināms, ka jēdziens “secīgums” nav vērsts uz to, lai lokālplānojums precīzi atkārtotu teritorijas plānojumu. Tas būtu pretrunā ar pašvaldības tiesībām patstāvīgi plānot savas teritorijas attīstību. Proti, attīstības prasība atklāj plašākas plānošanas iespējas, citstarp pieļaujot lokālplānojuma atkāpes no teritorijas plānojuma noteikumiem, piemēram, gadījumā, ja lokālplānojuma izstrādes procesā gūta pārliecība par to, ka teritorijas plānojumā ietvertās prognozes neatbilst faktiskajai situācijai. Taču pašvaldība nevar atkāpties nedz no ilgtermiņa

attīstības stratēģijas, nedz no teritorijas plānojuma pamatkonceptijas, un tas nozīmē, ka lokālplānojums nedrīkst pilnībā ignorēt teritorijas plānojumā noteikto vispārējo virzienu un ideju par to, kā attīstāma konkrētā teritorija un tās apkārtnē.

No Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumu 350.2. apakšpunkta pēc būtības izriet, ka tādā teritorijā kā Suži jāizvēlas centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu risinājums, paredzot obligātu pieslēgumu šādam tīklam. Šā noteikuma pamatā ir vides apsvērumi. Proti, kā norādīts Garkalnes teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā, plānojuma izstrādāšanas laikā konstatēts, ka viena no būtiskām problēmām, kas kavē Sužu ciema attīstību, ir sliktā notece, kas izraisa applūšanas risku un apgrūtina ciema teritorijas turpmāko apbūvi (*sk. Garkalnes teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta 62. lp. Pieejams: geolativija.lv*). Arī Lokālplānojuma izstrādes laikā pirms tā pieņemšanas Valsts vides dienests sniedza negatīvu atzinumu par izraudzīto inženierkomunikāciju risinājumu, norādot, ka tik apjomīgai dzīvojamai apbūvei Lokālplānojumā būtu jānosaka obligāts pieslēgums centralizētajai ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas sistēmai vai jāsniedz atbilstošs skaidrojums, tajā ietverot tehniski ekonomisko pamatojumu, vides risku vērtējumu un prasības pagaidu risinājumiem (*sk. Ziņojuma par lokālplānojuma publiskās apspriešanas rezultātiem 2. pielikumu. Pieejams: geolativija.lv*).

Noteikumu Nr. 240 151. punkts vispār ļauj kā pagaidu risinājumu līdz centralizētu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvei ierīkot vietējo ūdensapgādi un decentralizētas kanalizācijas sistēmas, paredzot iespēju pieslēgties centralizētajiem tīkliem pēc to izbūves. Tomēr šis ir vispārīgs noteikums, kura izmantošana ir atkarīga no konkrētās teritorijas apstākļiem un pašas pašvaldības lēmumiem attīstības plānošanas jomā. Tā kā Stratēģijā un Garkalnes teritorijas plānojumā noteikts, ka Sužu ciemā jāizvēlas centralizētās ūdensapgādes un notekūdeņu risinājums, paredzot obligātu pieslēgumu šādam tīklam, Noteikumu Nr. 240 151. punkts uz Lokālplānojumu nav attiecināms. Līdz ar to Lokālplānojuma apbūves noteikumu 11., 63. un 65. punkts neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 10. punkts un 10.1.2. apakšpunkts atbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

17. Apstrīdētā rīkojuma 11.1. apakšpunktā norādīts, ka Lokālplānojuma apbūves noteikumu 10. punkts, kas noteic, ka plānotās dzīvojamās ēkas nodrošina ar lokālo ūdensapgādi (dziļurbumu), neatbilst ilgtspējas principam, kā arī

negarantē to, ka ilgtermiņā tiks izpildītas normatīvo aktu prasības par dzeramā ūdens kvalitāti.

Pieteikuma iesniedzēja norāda: ņemot vērā to, ka notekūdeņu sistēmas šobrīd nemaz nepieļauj centralizēto ūdensapgādes tīklu izbūvi Sužu ciemā, par vides tiesību principiem atbilstošu pagaidu risinājumu ir uzskatāma dziļurbumu ierīkošana, un šāds risinājums pieņemts, līdzsvarojot dažādas intereses.

Satversmes 115. pantā ietvertais ilgtspējas princips ir viens no konstitucionālajiem principiem, kas vērsti uz Satversmē ietverto mērķu un vērtību aizsardzību, kā arī to īstenošanu (*sk. Satversmes tiesas 2017. gada 6. oktobra sprieduma lietā Nr. 2016-24-03 11. punktu*). Ilgtspējīga attīstība ir sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrēta un līdzsvarota attīstība, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības un nodrošina vides aizsardzības prasību ievērošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas, kā arī nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 24. februāra sprieduma lietā Nr. 2010-48-03 6.1. punktu*). Turklāt Satversmes 115. pants aizsargā ne vien atsevišķu indivīdu tiesības, bet gan visas sabiedrības tiesības uz labvēlīgu vidi (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 8. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2023-01-03 17.1. punktu*).

Ilgtspējība teritorijas plānošanā nozīmē sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrētu un līdzsvarotu attīstību, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības un nodrošina vides aizsardzības prasību ievērošanu, neapdraudot nākamo paaudžu iespējas apmierināt to vajadzības, kā arī nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 15. punktu*). Šis princips neprasa, lai teritorijas plānošanā vides intereses tiktu paceltas pāri ekonomiskajām un sociālajām interesēm, taču prasa, lai visas šīs intereses tiktu vērtētas kā vienlīdz svarīgas (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 24. septembra sprieduma lietā Nr. 2008-03-03 17.2. punktu*). Lai attīstības risinājums būtu atbilstošs ilgtspējas principam, tam jābūt rūpīgi izvērtētam un pamatotam. Proti, tikai tāds risinājums, kura izstrādes procesā ir iesaistītas ieinteresētās personas, ir apsvērti to izteiktie viedokļi un kura izvēle ir pamatota, ir uzskatāms par ilgtspējīgu (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 9. oktobra sprieduma lietā Nr. 2013-19-03 15.1. punktu*).

Tātad ilgtspējas princips pats par sevi neliedz pašvaldībai izvēlēties tādu attīstības modeli, kas paredz decentralizētas inženierkomunikācijas ieviešanu

lokālplānojumā, ciktāl saglabājas saprātīgs līdzsvars starp vides, ekonomiskajām un sociālajām interesēm.

Šā sprieduma 15. punktā Satversmes tiesa jau secināja, ka Lokālplānojumā paredzētais jaunas apbūves teritorijas attīstības plānojums neseko Stratēģijā izvirzītajai vadlīnijai – šādu teritoriju attīstīt vienlaikus ar inženiertehnisko infrastruktūru un paplašināt centralizētas ūdensapgādes sistēmas – un tāpat neatbilst arī Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai.

Turklāt konstatējams, ka lokāla ūdensapgāde (dziļurbums) katrā zemesgabalā, atšķirībā no Lokālplānojumā paredzētā kanalizācijas risinājuma, ir noteikta nevis kā pagaidu, bet gan kā pastāvīgs risinājums. Proti, šādu risinājumu pašvaldība pieļauj uz visu iespējamo Lokālplānojuma īstenošanas laiku – 20 gadiem (*sk. Lokālplānojuma paskaidrojuma raksta 40. lp. Pieejams: geolativija.lv*). Līdz ar to Lokālplānojuma apbūves noteikumu 10. punktā paredzētais risinājums ir pretējs tam, kas noteikts Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumu 350.2. apakšpunktā.

Lokālplānojumā noteiktais ūdensapgādes risinājums attieksies uz 191 zemes vienību un tādējādi skars plašu personu loku – nekustamo īpašumu īpašniekus, kuri būs īstenojuši būvniecības ieceri kādā no Lokālplānojumā ietvertajām zemes vienībām, kā arī viņu ģimenes.

Ūdens apsaimniekošanas likuma 2. pantā ir noteikts šā likuma mērķis – veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, nodrošinot to ilgtermiņa aizsardzību un iedzīvotāju pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdeni. Savukārt pasākumi, kas nodrošina pilnvērtīgu un tīru dzeramo ūdeni, balstās uz piesardzības principu un nekādos apstākļos ne tieši, ne netieši nepieļauj dzeramā ūdens pasliktināšanos vai piesārņojuma palielināšanos ūdeņos, ko izmanto dzeramā ūdens ražošanai (*sk. Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra noteikumu Nr. 547 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” 11. punktu*).

Tiesības uz ūdeni nozīmē ikviena cilvēka iespēju saņemt pietiekamu, drošu, pieņemamu, fiziski, kā arī cenas ziņā pieejamu ūdeni personīgām un mājsaimniecības vajadzībām. Pietiekams daudzums droša ūdens ir nepieciešams, lai novērstu dehidratācijas un citus veselības riskus, kā arī nodrošinātu patēriņu, ēdiena gatavošanu, personīgās un mājsaimniecības higiēnas prasību ievērošanu. Tāpat piekļuve kvalitatīvam ūdenim ir ne tikai sociāla vai saimnieciska ērtība, bet pat konstitucionāli aizsargājama nepieciešamība.

Kā norādīts Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijās par dzeramā ūdens kvalitāti, mājsaimniecību pārvaldītie ūdensapgādes tīkli bieži vien tiek pat atbrīvoti no normatīvajām prasībām mājsaimniecībām radītā tehniskā un finansiālā sloga, uzraudzības un patērējamo resursu dēļ. Turklāt mājsaimniecībām parasti trūkst tehnisko zināšanu, nav piekļuves informācijai, testēšanas iekārtām, kā arī pietiekamu finanšu līdzekļu atbilstošas ūdensapgādes pārvaldes nodrošināšanai un ūdens attīrīšanai (*sk.: Guidelines for Drinking-Water Quality: Small Water Supplies. World Health Organization, 2022, p. 27. Pieejams: www.who.int*). Tāpat jāņem vērā, ka nepienācīgas vai neatbilstošas krājvertņu uzraudzības gadījumā apkārtējās vides piesārņojums var nokļūt ne tikai dabā, piemēram, gruntsūdeņos un augsnē, bet arī ūdensapgādes urbumos. Turklāt, kā Valsts vides dienests norādījis savā viedoklī, tas Lokālplānojuma teritorijā jau ir konstatējis piesārņotu būvgružu izvietojuma rezultātā radušos piesārņojumu ar smagajiem metāliem un poliaromātiskajiem ogļūdeņražiem. Līdz ar to nav izslēdzama iespēja, ka daļa no piesārņojuma jau varētu būt nonākusi gruntsūdenī un tādējādi decentralizētās ūdensapgādes risinājums varētu apdraudēt cilvēku veselību.

Ūdensobjekti – upes, ezeri un pazemes ūdeņi – ir ne tikai dabas sastāvdaļas, bet arī tiesiski aizsargājami resursi, no kuru kvalitātes un pieejamības ir tieši atkarīga sabiedrības labklājība. Viss iepriekš minētais norāda uz augstu risku, ka attiecīgajiem iedzīvotājiem netiks nodrošināts kvalitatīvs dzeramais ūdens, tādējādi apgrūtinot viņu iespējas apmierināt savas pamatvajadzības, no kuru ievērošanas ir atkarīga cilvēka veselība un attīstība. Līdz ar to Lokālplānojuma apbūves noteikumu 10. punkts neatbilst ne tikai Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta otrajai daļai, bet arī ilgtspējas principam.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 11.1. apakšpunkts atbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

18. Apstrīdētā rīkojuma 11.2. apakšpunktā norādīts, ka Lokālplānojuma grafiskajā daļā nav plānotas ūdens ņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām un tas nonāk pretrunā ar Noteikumu Nr. 240 153. punktu.

Pieteikuma iesniedzēja norāda: Lokālplānojuma apbūves noteikumu 17. punkts noteic, ka ārējās ugunsdzēsības vajadzībām ierīko virszemes ugunsdzēsības hidrantu, tehniskos risinājumus un precīzu tā novietojumu paredzot būvprojektā. Savukārt Lokālplānojuma paskaidrojuma rakstā norādīts, ka teritorijā ārējās ugunsdzēsības prasības tiks nodrošinātas atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām. Paskaidrojuma rakstam pievienotajā attēlā ir redzama ugunsdzēsības

hidranta principiālās izbūves shēma, kā arī norādītas ieteicamās virszemes ugunsdzēsības hidranta tehniskās prasības un izbūves prasības. Tādējādi apstrīdētajā rīkojumā ir nepamatoti norādīts uz pretrunām ar Noteikumu Nr. 240 153. punktu.

No Noteikumu Nr. 240 153. punkta izriet, ka lokālpplānojumā jānorāda ūdens ņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām. Tas nozīmē, ka lokālpplānojuma grafiskajā daļā šīm vietām ir jābūt precīzi norādītām. Lokālpplānojuma gadījumā tas ir jo īpaši svarīgi, jo jau Garkalnes teritorijas plānojumā liela novada teritorijas daļa tika atzīta par paaugstinātas ugunsbīstamības riska zonu (*sk. Garkalnes teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta 65. lp. Pieejams: www.tapis.gov.lv*). Līdz ar to Lokālpplānojums neatbilst Noteikumu Nr. 240 153. punktam.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 11.2. apakšpunkts atbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

19. Apstrīdētā rīkojuma 11.3. apakšpunkta pirmajā daļā norādīts, ka Lokālpplānojuma apbūves noteikumu 18.–23., 56. punkts un 6. nodaļa “Teritorijas plānojuma īstenošanas kārtība” ir savstarpēji pretrunīgas normas, jo vienlaicīgi ar meliorācijas sistēmas projektēšanu ir iespējams izdot būvatļaujas ēku būvniecībai, lai gan pirms apbūves būtu veicama meliorācijas sistēmu pārbūve. Ar meliorācijas sistēmu saistītie jautājumi būtu risināmi pirms jebkādu citu turpmāko būvniecības ieceru īstenošanas, jo efektīvas meliorācijas sistēmas neesības gadījumā būvniecība var nodarīt kaitējumu videi.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Lokālpplānojuma apbūves noteikumu 18.–23. punkts ir vispārīgi noteikumi, savukārt 6. nodaļā aprakstīta kārtība, kādā attiecīgie mērķi tiks sasniegti, noteikts, kādas darbības var veikt paralēli un kad uzsākama ēku projektēšana, veicama būvniecība un ēkas nododamas ekspluatācijā. Vienlaicīga būvniecības atļauju izdošana un meliorācijas pasākumu veikšana ir vērsta uz laika ekonomiju, kā arī saistīta ar pretimnākšanu personām, kuras vēlēsies īstenot būvniecības ieceres. Turklāt, kā norādījis valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Meliorprojekts” sertificēts speciālists, meliorācijas sistēmas izpēte būtu veicama un plānotie risinājumi ieviešami, izstrādājot lokālpplānojumu vai detālpplānojumu.

Lokālpplānojuma apbūves noteikumu 18. punkts noteic, ka pirms Lokālpplānojuma teritorijā paredzētās apbūves veicama meliorācijas sistēmu pārbūve. Šo noteikumu 56. punkts paredz, ka Lokālpplānojuma teritorijā plānoto ēku nodošanu ekspluatācijā var veikt pēc meliorācijas sistēmas pārbūves vai

pārkārtošanas, atbilstoši meliorācijas sistēmas izpētei un būvprojektam, kā arī pēc teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas, inženiertīklu un ielu izbūves un nodošanas ekspluatācijā. Savukārt Lokālplānojuma apbūves noteikumu 62. punkts noteic, ka vienlaicīgi ar ielu, inženiertīklu un meliorācijas sistēmas projektēšanu var izdot būvatļaujas ēku būvniecībai. Ēku būvdarbi var tikt uzsākti vienlaicīgi ar ielu, inženiertīklu un meliorācijas sistēmas būvdarbiem. Ēku nodošana ekspluatācijā var tikt veikta pēc ielu, inženiertīklu (elektroapgādes, ārējā apgaismojuma, gāzes apgādes, ārējās ugunsdzēsības tīklu, lokālās ūdensapgādes un kanalizācijas) un meliorācijas sistēmas pārbūves nodošanas ekspluatācijā.

Meliorācijas sistēmu izbūves un ekspluatācijas prasības ir noteiktas Meliorācijas likumā un uz tā pamata izdotajos tiesību aktos. Atbilstoši Meliorācijas likuma 1. panta 1. punktam meliorācija ir zemes uzlabošanas pasākumu kopums, kas mazina klimatisko apstākļu nelabvēlīgo ietekmi un konkrētā teritorijā maina grunts hidroloģiskos apstākļus, kā arī nodrošina infrastruktūras un teritoriju aizsardzību pret applūšanu. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 5. pantu būvju un inženiertīklu būvniecība, pārbūve vai atjaunošana meliorētās zemes robežās vai ārpus tām vai ekspluatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm nedrīkst pasliktināt zemes ūdens režīmu un meliorācijas sistēmu darbību. Lai arī primāri meliorācijas labvēlīgā ietekme kalpo sadzīves un saimnieciskām interesēm, meliorācijas sistēmas funkcionēšana rada iespējas arī ilgtspējīgi izmantot dabas resursus (*sk. Senāta 2018. gada 20. marta sprieduma lietā Nr. SKA-134/2018 13. punktu*).

Teritorijas plānošanas attīstības likuma 3. panta 2. punktā ietverts pēctecības princips, kas paredz tādu jaunu teritorijas plānošanas dokumentu izstrādi, kuras ietvaros tiek vērtēti spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti. Minētais princips pēc būtības prasa, lai jaunā teritorijas attīstības plānošana iekļautos loģiskā, pakāpeniskā un ilgtspējīgā konkrētās teritorijas attīstības procesā. Tādējādi tiek saglabāta un respektēta teritorijas identitāte, ņemot vērā gan tās vēsturisko, gan telpisko kontekstu. Tāds plānošanas process, kurā tiek ņemti vērā spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti, nodrošina ne tikai efektīvāku resursu izmantošanu un vides aizsardzību konkrētajā teritorijā, bet arī harmonisku kopienas attīstību.

“TIN11” teritorijas noteiktas Amatniekos, Sužos un Bergos kā teritorijas, kurās prioritāri veicama meliorācijas sistēmu izpēte un izstrādājams komplekss meliorācijas rekonstrukcijas vai pārkārtošanas projekts, kā arī veicama teritorijas inženiertehniskā sagatavošana. Tā ietvaros Sužos ir nepieciešams izstrādāt

aizsargdambja projektu aizsardzībai pret ūdenslīmeņa celšanos Ķīšezērā. Savukārt ieplānotajās apbūves teritorijās ēku būvniecību var uzsākt tikai pēc minēto pasākumu īstenošanas (*sk. Garkalnes teritorijas plānojuma apbūves noteikumu 8.1. apakšnodaļas 343., 344.3. un 345. punktu. Pieejams: geolativija.lv*).

No Lokālpilānojuma teritorijas funkcionālā zonējuma izriet, ka visa apbūvējamā teritorija ir noteikta kā "TIN11" teritorija, proti, teritorija ar īpašiem noteikumiem (*sk. Noteikumu Nr. 240 1.^l pielikuma 2. grafiku un Lokālpilānojuma teritorijas funkcionālo zonējumu. Pieejams: geolativija.lv*).

Pieteikuma iesniedzēja Lokālpilānojuma attīstības plānošanas dokumentos ir atspoguļojusi un risinājusi ar vidi saistītos riskus, kas raksturīgi Sužu ciema teritorijai. Piemēram, Lokālpilānojuma paskaidrojuma rakstā norādīts, ka Sužu ciema teritorijai ir nepieciešama pastiprināta aizsardzība pret plūdu risku, tādēļ ir jāizstrādā aizsargdambja projekts Ķīšezērā (*sk. Lokālpilānojuma paskaidrojuma raksta 33. lp. Pieejams: geolativija.lv*). Tomēr, pat identificējot vides riskus, kā tas ir Lokālpilānojuma gadījumā, nebūtu pieļaujams tas, ka zemāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments sašaurinātu vai pilnībā atceltu tās vides aizsardzībai noteiktās prasības, kuras iepriekšējā teritorijas attīstības plānošanas dokumentā ir pamatotas ar būtiskām vides, sociālajām vai citām interesēm.

Teritorijas plānojums ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, ar kuru palīdzību konkrēto teritoriju var ne tikai izmantot, bet arī aizsargāt (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 5.1. punktu*). Teritorijas attīstība neprasa sasteigtu, bet gan plānveidīgu un racionālu plānošanu, ņemot vērā visas ietekmētās intereses, tostarp dabas aizsardzību. Proti, tā nedrīkst paaugstināt vides riskus, tiecoties tikai pēc ekonomiskiem mērķiem un tādējādi pasliktinot vides stāvokli, bet gan prasa saglabāt un respektēt dabas vērtības un, vēl jo vairāk, veicināt to pozitīvu attīstību.

Tātad, jo reālāka ir teritorijas plānojumā noteiktā interese aizsargāt gruntsūdeņus no jebkādas negatīvas ar būvniecību saistītas ietekmes, jo neapšaubāmāka ir tās nozīme interešu līdzsvarošanā.

Turklāt, kā izriet no lietas materiāliem, vēl pirms Lokālpilānojuma pieņemšanas valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Meliorprojekts" sertificēts speciālists informēja Pieteikuma iesniedzēju par to, ka meliorācijas sistēmu izpēti un projekta izstrādi ir lietderīgi veikt vienlaicīgi ar apbūves risinājumu, izstrādājot lokālpilānojumu un detālpilānojumu. Pretēji Pieteikuma iesniedzējas apgalvojumam minētais sertificētais speciālists meliorācijas sistēmas izpēti un plānojamo risinājumu pamatotību neattiecināja tikai uz lokālpilānojumu, bet arī uz

detālplānojumu. Konkrētajā situācijā Pieteikuma iesniedzēja ir izstrādājusi tikai Lokālplānojumu, bet ne detālplānojumu.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 11.3. apakšpunkta pirmā daļa atbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

20. Apstrīdētā rīkojuma 10.1. apakšpunktā un 11.3. apakšpunkta trešajā daļā norādīts, ka Lokālplānojums nenosaka subjektu, kuram ir pienākums izbūvēt centralizētās kanalizācijas tīklus, izstrādāt meliorācijas pārbūves vai pārkārtošanas projektu un to izbūvēt Lokālplānojuma teritorijā pirms ēku būvniecības.

Savukārt Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka teritorijas attīstības plānošanu regulējoši normatīvie akti neprasa, lai lokālplānojumā obligāti tiktu paredzēts subjekts, kas lokālplānojumu īstenos. Tādēļ arī Lokālplānojumā nav noteikts subjekts, kuram būs pienākums izbūvēt centralizētās kanalizācijas tīklus vai izstrādāt meliorācijas projektu.

Kā Satversmes tiesa jau konstatējusi iepriekš šā sprieduma 16. punktā, lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā noteiktai pašvaldības teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai un kuru izmanto par pamatu turpmākai plānošanai, kā arī būvprojektēšanai.

Saskaņā ar Noteikumu Nr. 628 37. punktu lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosaka prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā, apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā, nosacījumus detālplānojumu izstrādei, ja nepieciešams, un citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus atkarībā no katras plānojamās teritorijas īpatnības un specifikas, kā arī prasības īstenošanai. Lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ir saistošie noteikumi. Šādas prasības pēc sava rakstura ir vispārīgas un abstraktas. Savukārt noteikums par personu, kura veiks lokālplānojuma risinājumu izbūvi, būtu individuāla un konkrēta rakstura prasība. Tādēļ šādas personas norādīšana ir nevis plānošanas tiesību jautājums, bet gan lokālplānojuma izpildes jautājums. Līdz ar to lokālplānojumā tas nav jāatspoguļo.

Tādēļ tas, ka Lokālplānojumā nav noteikts subjekts, kuram ir pienākums izbūvēt centralizētos kanalizācijas tīklus, izstrādāt meliorācijas pārbūves vai pārkārtošanas projektu un to izbūvēt Lokālplānojuma teritorijā pirms ēku būvniecības, pats par sevi nepārkāpj Lokālplānojuma izstrādi regulējošos tiesību aktus.

Tādējādi apstrīdētā rīkojuma 10.1. apakšpunkts un 11.3. apakšpunkta trešā daļa neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

21. Apstrīdētā rīkojuma 10.2.1. apakšpunkta trešajā daļā norādīts, ka Lokālpārvaldības risinājumi ir pretrunā ar tiesiskās vienlīdzības principu attiecībā uz tām personām, kuras Lokālpārvaldības teritorijā īsteno būvniecības ieceres, sākot ar otro kārtu jeb pēc piecdesmitās dzīvojamās mājas būvniecības. Proti, personām, kuras vēlēties īstenot būvniecības ieceres otrajā un trešajā kārtā, izvirzītās prasības būs stingrākas un nenoteiktākas, jo šīm personām var tikt liegta iespēja īstenot būvniecības ieceres atbilstoši Lokālpārvaldījumā atļautajam zemes izmantošanas veidam.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka apbūves iespējas visiem savrupmāju apbūves teritorijā esošo nekustamo īpašumu īpašniekiem ir vienādas. Lokālpārvaldības īstenošana kārtās ir saistīta ar plānveidīgu, racionālu un finansējumam atbilstošu inženiertīklu ierīkošanu. Turklāt Noteikumu Nr. 628 37.4. apakšpunkts pieļauj to, ka teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek ietvertas prasības un aprobežojumi atbilstoši plānojamās teritorijas īpatnībām.

Ministra argumentācija par Lokālpārvaldības neatbilstību tiesiskās vienlīdzības principam ir saistīta galvenokārt ar to, ka personām, kuras vēlēties īstenot būvniecības ieceres, sākot ar otro vai trešo kārtu, var tikt liegts saņemt būvatļauju. Proti, ja nekustamo īpašumu īpašnieki, kuri būvniecības ieceri īsteno pirmajā kārtā, nebūs izpildījuši Lokālpārvaldības apbūves noteikumos ietvertās prasības attiecībā uz sadzīves kanalizācijas sistēmu, turpmāko būvatļauju saņemšana var nebūt iespējama.

Var piekrist ministra argumentam, ka nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuri vēlēties īstenot būvniecības ieceres Lokālpārvaldības otrajā un trešajā kārtā, būtu pienākums pielāgoties citādām prasībām nekā tās, kas paredzētas attiecībā uz pirmās kārtas būvniecības iecerēm. Tomēr pašvaldībai teritorijas plānošanas jomā ir noteikta rīcības brīvība, tostarp tiesības paredzēt tās teritorijā esošo nekustamo īpašumu izmantošanas ierobežojumus. Normatīvie akti neliedz pašvaldībai plānot teritorijas attīstību, paredzot to, ka lokālpārvaldības attīstība īstenosies kārtās. Piemēram, zemes ierīcības projekta izstrādes nosacījumos ir norādāma projekta īstenošanas secība, ja ierosinātais iesniegumā lūdz projektu īstenot pa posmiem (*sk. Ministru kabineta 2016. gada 2. augusta noteikumu Nr. 505 "Zemes ierīcības*

projekta izstrādes noteikumi” 12.3. apakšpunktu kopsakarā ar 13.2. apakšpunktu).

Tāpat arī pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir nosakāmas prasības, aprobežojumi un nosacījumi atkarībā no katras plānojamās teritorijas īpatnības un specifikas, kā arī prasības īstenošanai (*sk. Noteikumu Nr. 628 37.4. apakšpunktu*). Tādējādi pašvaldība tās teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos var ietvert lokālplānojuma īstenošanas kārtību, piemēram, plānojot to kārtās vai nosakot ielu un inženiertīklu būvniecības secību. Tādā veidā tiek nodrošināts tas, lai pašvaldības teritorija tiktu attīstīta plānveidīgi un izsekojami un jo īpaši tiktu novērsts risks, ka izstrādātais plānošanas dokuments dabā ilgstoši netiek realizēts (*sk. Ministru kabineta 2024. gada 16. janvāra noteikumu “Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”” anotāciju. Pieejama: tapportals.mk.gov.lv*).

Tāpat normatīvie akti neliedz pašvaldībai teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikt kārtību, kādā personas, kuras vēlēšies īstenot savrupmāju būvniecību, saņems būvatļaujas. Zemes ierīcības projekta izstrādes un apstiprināšanas procesā vietējā pašvaldība izdod administratīvo aktu vai nu par projekta apstiprināšanu, vai tā noraidīšanu (*sk. Ministru kabineta 2016. gada 2. augusta noteikumu Nr. 505 “Zemes ierīcības projekta izstrādes noteikumi” 11.6. apakšpunktu*). Tādējādi tas vien, ka normatīvie akti paredz kārtību, kādā persona var saņemt atļauju zemes ierīcības projekta izstrādes īstenošanai, pats par sevi nenozīmē to, ka pašvaldība nevarētu tās teritorijā, pamatojoties uz pieņemto plānošanas dokumentu, aizliegt konkrētu zemes ierīcības projektu īstenošanu.

Tas apstāklis, ka Lokālplānojuma attīstība ir plānota kārtās, pats par sevi nenozīmē, ka Lokālplānojums paredzētu nepamatoti nevienlīdzīgu attieksmi.

Līdz ar to apstrīdētā rīkojuma 10.2.1. apakšpunkta trešā daļa neatbilst Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

22. Ja lokālplānojumā ir konstatēta neatbilstība tādiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem kā teritorijas plānojums vai ilgtspējīgas attīstības stratēģija, tā apturēšana ir ne tikai tiesiski pamatota, bet arī nepieciešama. Tādējādi tiek sekmēta teritorijas attīstības plānošanas princips, tostarp savstarpējās saskaņotības princips, ievērošana, veicināta pēctecīga teritorijas attīstības plānošana un nodrošināta Teritorijas attīstības plānošanas likuma mērķa īstenošana

praksē. Apturot šādu lokālpārplānojumu, uzraudzības institūcija faktiski atjauno sistēmas līdzsvaru un aizsargā teritorijas plānošanas tiesisko stabilitāti.

Satversmes tiesa ir secinājusi, ka ministrs ievērojis gan tiesību normās noteikto kompetenci, gan kopumā arī pašvaldības darbības tiesiskuma pārraudzības procedūru. Proti, konkrētajā gadījumā Lokālpārplānojuma apturēšana bija nepieciešama, lai novērstu neatgriezeniskas sekas vidē un teritorijas attīstībā. Ja Lokālpārplānojums tiktu piemērots, kamēr vēl nav tiesiski izvērtēts tā saturs, tiktu uzsākta apbūve, infrastruktūru izbūve, kā arī veiktas citas darbības, kas pēc būtības neseko Stratēģijā un Garkalnes teritorijas plānojumā noteiktajiem mērķiem un prasībām. Tātad apstrīdētais rīkojums, novēršot minētos riskus, kalpo kā līdzeklis kvalitatīvas un juridiski pamatotas plānošanas procesa uzraudzības nodrošināšanai.

Ņemot vērā konstatēto Lokālpārplānojuma risinājumu neatbilstību normatīvo aktu prasībām, Lokālpārplānojumā pieļautie pārkāpumi ir atzīstami par būtiskiem un tā darbība ir apturēta pamatoti.

Nolēmumu daļa

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 30.–32. pantu, Satversmes tiesa

nosprieda:

atzīt viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministra 2024. gada 21. augusta rīkojumu Nr. 1-2/105 “Par Ropažu novada pašvaldības domes 2024. gada 15. maija saistošo noteikumu Nr. 22/24 “Nekustamo īpašumu “Remeikas-1” un “Remeiku plānotie grāvji”, Sužos, Garkalnes pagastā, Ropažu novadā, lokālpārplānojuma, grozot teritorijas plānojumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” darbības apturēšanu” par atbilstošu Teritorijas attīstības plānošanas likuma 27. panta trešajai daļai.

Spriedums ir galīgs un nepārsūdzams.

Spriedums stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

Irēna Kucina